The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gausnames per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 36 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 2 d. Rugsėjo, (Sęp.) 1904 m. Metas XII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Maskoliški kreiseriai pietinės Afrikos pakrantėse sulaikė vieną angliską laivą ir kratė jį. Laivo nepaėmė, kadangi ant jo nerado nieko tokio, ką galima but laikyti už karės kontrabandą. Tas atsitikimas vėl suerzino anglijonus, o kadangi ir be to terp Anglijos ir Maskolijos daug yra nesutikimų, tai erzinimai, sulaikymai be pamato angliškų laivų, gali priversti Angliją atvirai stoti su ginklu rankoj Japonijos pusėj. Atėjus žiniai apie sulaikymą angliškų laivų Afrikoj, taigi labai toli nuo karės lauko, tuojaus ant visų Europos berzių nupuolė kursas maskoliškų bondų ir angliškos viešpatystės rentos. Kur yra daug degančių medegų, ten greitai gali užgimti gaisras.

Anglija vėl nusiuntė į Peterburgą smarkų protestą prieš stabdymą angliškos prekystos net ten, kur karės nėra, parugojo, kad Maskolija, nors pažadėjo nesulaikinėti daugiau svetimų laivų, savo žodį sulaužė. Atmokėdama už tai maskoliams, Anglija prisakė savo kolionijų ir portų viršininkams kitose žemės dalyse neduoti iš savo portų nė anglių, nė vandens tiems maskoliškiems kariškiems laivams, kurie sulaikinėja angliškus prekėjų laivus. To maskoliai nusigando, kadangi be angliškų anglių maskoliški kariški laivai negalėtų nuplaukti iš Baltiko į Aziją, o ant viso kelio, apart Anglijos, kiti kraštai neturi anglių krautuvių. Maskolija teisinasi, jog maskoliški laivai tik todėl sulaikė angliškus pietinės Afrikos pakrantėse, kad ten esanti laivai iš Terpžeminių jurių išplaukė pirma, negu atėjo prisakymas daugiau neužkabinėti neutrališkų kraštų laivų. Maskoliškas randas net prašė Anglijos išsiųsti savo kariškus laivus jieškoti maskoliškų ir jiems perduoti maskoliško rando prisakymą neužkabinėti laivų neutrališkų kraštų. Anglija prašymą išpildė ir išsiuntė du kariškų laivu jieškoti maskolių. Ar surado maskoliškus laivus, nežinia.

Dališ kariškų laivų jau išplaukė iš Baltiko jurių; nežinia vienog, ar išplaukė vien ant išbandymo tų laivų, o gal juos ištikro pradeda jau siųsti į Aziją. Rodosi, kad dabar jau siųsti nebutų paranku, kadangi patekus Port Arthurui į japoniečių rankas, maskoliški kariški laivai neturėtų kur prisiglausti, o ant prisigriebimo į Vladivostoką net tąsyk, jeigu japoniečiai nestabdytų, reikia trijų mėnesių; taigi Baltiko laivynė ateitų į Vladivostoką tąsyk, kada jo portas butų užšalęs, laivai negalėtų įeiti, o neutrališki kraštai neduos jiems prieglaudos, kadangi tas butų aiškiu sulaužymu neutrališkumo.

Londono laikraščiai pagarsino, buk per Prancuzijos tarpininkystę, Maskolija stengiasi nupirkti kariškus laivus nuo pietinės Amerikos republikų Chili ir Argentinos, bet dar nežinia, kiek teisybės yra tame paskale. Ir Japonija perka, kur gali, laivus, juos šarvuoja, stengiasi sutverti rezervos laivynę iki atėjimui maskoliškos Baltiko laivynės.

Pereitą sanvaitę dar nepagadyti maskoliški laivai stengėsi išeiti iš Port Arthuro ir bandė išėjimą valyti nuo minų, bet vienas neatsargiai užbėgo ant minos, kuri explioda yo ir išardė laivą; kitas gi laivas japoniškos laivynės šuvių tapo pagadytas, pradėjo skęsti; jį kiti laivai greitai nuvilko į portą. Pataisyti paskutiniuose mušiuose pagadytų laivų maskoliai neturi kur, kadangi japoniečių šuviai pasiekia jau dokų baseną; gali juos šiek tiek užlopyti, kad laikytusi ant vandens, bet pataisyti ant tiek, kad galėtų stoti į mušius, nėra kur.

Stovinti Chinų porte Shanghai du maskoliški kariški laivai gavo nuo caro prisakymą nusišarvuoti, bet to iki šiol nepadarė. Japoniečiai prieš užvilkimą išpildymo pažadėjimo pakėlė protestą ir pranešė svetimiems kraštams, jog maskolių pasielgimas privers japoniečius siųsti į Chinų portą kariškus savo laivus ir su prievarta paimti maskoliškus, arba juos nušarvuoti.

Pasislėpęs prancuziškų valdybų porte Saigon maskoliškas kariškas laivas dar negavo prisakymo nusišarvuoti, bet prancuziškos valdžios tiki, kad tokį prisakymą atsiųs caras. Laivas tas teiposgi gana dručiai sušaudytas.

Apie mušius aplink Port Arthurą vien prieštaraujančios ateina žinios. Pagal vienas: paėmimo tos dručiausios Azijoj maskoliškos tvirtynės galima laukti diena nuo dienos; pagal gi kitas, maskoliai gali gintiesi dar ilgai, maisto ir amunicijos maskoliams buk netruksta. Pritarianti maskoliams Paryžiaus laikraščiai net garsina, buk japoniečių vadovai persitikrino, jog per šturmą Port Arthuro negalima paimti, todėl vedantis veržimą maršalas Oyama paliovė šturmavęs tvirtynę. Žinia paskutinė vienog, rodosi, neteisinga, kadangi šturmavimai nesiliauja. Svetimų kraštų buvę Port Arthure kariški delegatai skaitlių dar galinčių stoti į mušius maskoliškų kareivių paduoda ant 15000. Pradžioj apgulimo skaitlių ginančių tvirtynę padavinėjo ant 30000–40000. Jeigu tos skaitlinės teisingos, tai išpultų, kad maskoliai nužudė jau didesnę pusę kareivių buvusių Port Arthure.

Ant ištirimo maskolių stovynių ir apkasų, japoniečiai pradėjo naudotiesi ir iš orlaivių, ko maskoliai dabar neturi, kadangi pradžioj karės atgabentas orlaivys pateko japoniečiams. Kaip užtikrina chiniečiai, pabaigoj pereitos sanvaitės iš Japonijos atgabeno 22000 šviežių japoniškų kareivių į Dalny ant sustiprinimo veržiančių Port Arthurą. Chiniečiai užtikrina, jog maskoliai iš fortų į rytus nuo geležinkelio likosi išvyti, išvijo maskolius ir iš forto Nr. 5, bet jo užimti japoniečiai negalėjo. Maskoliški jurininkai ir kanuolės nuo laivų teiposgi likosi pergabenti į miestą ant gynimo jo nuo japoniečių, kiti visi fortai, išėmus dviejų, jau japoniečių rankose, už fortų jie užėmė jau pozicijas vos 1200 žingsnių nuo Naujo Port Arthuro, nuo tų stovyklų net karabinų šuviai pasiekia naują miesto dalį.

Gavę pastiprinimą, japoniečiai iš naujo pradės veržti miestą; kad dabar jie turi jau veik visus fortus, tai apvaldyt miestą ištikro jau neteip sunku. Jeigu maskoliai sykį nužudys Port Arthurą, nužudys ir kariškus laivus, stovinčius porte. Nepagadytų laivų yra nedaug; o pagadytiejie nedaug atgabės naudos. Reiks tuos laivus paskandyti, kitaip jie pateks japoniečiams.

Atsinaujino mušiai ir Mandžurijoj. Paryžiaus laikraščiai pirma garsino, jog Kuropatkin pasinaudojo iš lytų laiko ant sudrutinimo savo pajiegų; buk jam sugabeno tiek kareivių, kad pasiliovus lytui, jis žengs pryšakin prieš japoniečius. Tie vienog nelaukė, kol Kuropatkin pradės žengti pryšakin, bet pereitos sanvaitės ketverge ant visos linijos pradėjo žengti pryšakin. Kuropatkin, pranešdamas apie tai carui, pridurė, jog pirmą dieną maskoliams pasisekė palaikyti savo pozicijas, bet ant rytojaus pradėjo trauktiesi. Visi japoniški jenerolai: Kuroki, Oku ir Nodzu drauge stumia Kuropatkiną. Japoniečių pozicijos yra dabar vos 10 mylių nuo Liaojango. Mušiuose maskoliai nužudė apie 5000 kareivių užmuštų ir pašautų, nužudė ir šešias kanuoles, bet kaip Kuropatkin sako, maskoliškų kanuolių šuvių likosi pagadytos net 32 japoniečių kanuolės. Kadangi vienog tų kanuolių maskoliai nepaėmė, tai negali nė žinoti, ant kiek jos likosi pagadytos. Gana, kad pats Kuropatkin prisipažįsta, jog jam reikėjo trauktiesi prieš susijungusius japoniškus jenerolus, turinčius 270-000 kareivių. Pagal privatiškas žinias, viena dalis Kuroki kariumenės apvaldė geležinkelį terp Liaojango ir Mugdeno, išardė tiltus. Jeigu teip, tai išpultų, kad Kuropatkino armija likosi atskirta nuo Mugdeno.

Dabar nuo pietų visos maskolių pajiegos likosi sutrauktos į Liaojangą. Japoniečiai pradėjo mušį ant atėmimo miesto maskoliams.

Šiuom kartu, kaip užtikrina svetimų laikraščių korespondentai, esanti ant karės lauko, Kuropatkin negali nuo didelio mušio išsisukti. Po Liaojangu todėl laukiamas didelis mušis, kuriame iš abiejų pusių dalyvaus apie pusė milijono kareivių, o nuotrotos kariaujančių pusių bus didesnės negu buvo garsiame mušyje po Sedanu, kur Prancuzijos ciecorius Napoleonas pateko į vokiečių rankas.

Port Arthuro komendantas Stoessel, bevieliniu telegrafu išsiuntė carui telegramą, kuriame praneša, jog gis, kiek galėdamas, Port Arthurą, bet nėra vilties, kad galėtų ginti ilgiau kaip 4–5 sanvaites. Jeigu todėl pats Stoessel nužudė viltį, tai matyt, tvirtynė ištikro laikosi silpnai ir jos pavertimo galima laukti diena nuo dienos. Kuropatkin, nor japoniečius po Liaojangu ir sumuštų, negali apgultiems atsiųsti pagelbą.

Iš Vladivostoko su 20000 kareivių ištraukė jenerolas Linievič. Jis su toms pajiegoms nori įsiveržti į Korėją. Nedidelės vienog tai pajiegos, su joms negali japoniečių iš Korejos išvyti, ypač kad Korejoj, drauge su Korejos armija, ras gal dusyk didesnį priešų skaitlių.

Pietinė Amerika.

Naminė karė republikoj Paraguay traukiasi savo keliu. Krašto sostapilis, miestas Asumption apgultas revoliucijonierių, bet kaip svetimi laikraščiai paduoda, rando kareiviai nenori mušties. Jeigu teip, tai, matyt, jie pritaria revoliucijonieriams. Jeigu tas butų teisybė, tai su pritariančiais priešams kareiviais randas juk revoliucijos negalėtų niekaip pergalėti; geriausiai padarytų, jeigu pradėtų tarybas su revoliucijonieriais ir pasiduotų, tuom prašalintų nevaisingą kraujo praliejimą.

Randui neužtenka revoliucijos. Jis dar susierzino su kaimyniška Argentinos republika. Į Argentiną mat perėjo dalis rando kariumenės ir nuo čia užpuolė ant stovinčių kitoj rubežiaus pusėj revoliucijonierių. Kadangi tie iš tos pusės nesitikėjo užpuolimo, tai juos rando pajiegos sumušė. Bet užtai Argentina pakėlė protestą prieš peržengimą rubežiaus ir dabar siunčia savo kareivius ant Paraguajaus rubežių. Maža priežastis gali pagimdyti karę terp Paraguajaus ir Argentinos. kuri nuo seniai jieško progos, kad galėtų tą visą, turinčią vos 650000 gyventojų, republiką apvaldyti.

Vokietija.

Kova terp vokiečių ir čiabuvių pietinės Afrikos vokiškose valdybose traukiasi nuo seniai ir vokiečiai iki šiol neįstengė pasikėlėlių suvaldyti, kadangi, dėl stokos reikalingo ištekliaus išde, negali ant syk siųsti daug kareivių į Afriką. Iki šiol karė su pasikėlėliais kaštavo jau 30 milijonų markių, o tuom tarpu ir be jos, imant tik paprastus išleidimus, ant šių metų išdo ministerio apskaitytame biudžete laukiamas nepriteklius net 70 milijonų markių. Krauti dar didesnius mokesčius ant gyventojų sprando jau negalima. Reikia todėl su išdo išleidimais elgties pačėdžiau. Kad užčėdyti kiek pinigų ant karės su pasikėlusiais Afrikos čiabuviais, reiks sumažinti išdavimus ant kitokių reikalų. Išdavimai gi Vokietijos didžiausi yra ant laivynės ir kariumenės, ant ko ciecorius reikalauja vis naujų kreditų, bet jų nėra iš kur imti. Todėl parlamentas rengiasi pirmiausiai sumažinti išdavimus ant kariumenės, ypač gi ant pensijų kareiviams. Nors tas ciecoriui ir nepatiks, bet ir jis turės pasiganėdinti parlamento užgirimais.

Maskolija.

Dovanos caro Maskolijos gyventojams, pagarsintos dėl užgimimo sunaus, neužganėdina gyventojų, kadangi iš tikro tos dovanos menkos, neapima nė jokių svarbių žmonių reikalų; visos tos caro dovanos pagarsintos vien monijimui žmonėms akių. Caras žmonėms dovanoja atlikusią išsipirkimo nuo baudžiavos dalį. Iš tikro vienog tas išsipirkimas ukininkų jau užmokėtas, tie vien neužmokėjo, kurie išsimokėti negalėjo, iš kurių nė jokiu budu jau nieko išspausti nebuvo galima. Panaikino plakimą rykštėmis nusidėjėlių, bet iš tikro plakimas jau pirma nebuvo valščių sudų pritaikomas; tankiai vienog viršininkai plakė žmonis priešais tiesas, kur tiesos plakti nedaleidžia, kaip tai buvo savo laike Kražiuose. Tie viršininkai, kaip pirma nepaisė ant tiesų, teip nepaisys ir toliau.

Caro manifeste pagarsintos neva dovanos Finlandijai, bet tuojaus po tų dovanų tas pats caras išdavė prisakymą panaikinti net šešėlį savistovės Finlandijos kariumenės, Finlandijos atskirą kareivišką apskritį panaikino ir jį priskyrė prie Peterburgo apskričio. Tai tau ir dovanos! Vietoj dovanų, finlandiečiai sulaukė didesnį susiaurinimą savo tiesų.

Nė Lenkija, nė Lietuva, nė Mažrusija, nė Kaukazo tautos dėl užgimimo carui sunaus nesulaukė nuo jo nė jokių dovanų; džiaugtiesi todėl drauge su caru šitų Maskolijos dalių tautos neturi nė mažiausios priežasties. Nesidžiaugia nė tikri maskoliai, išėmus gal popų ir caro tarnų, ant kurių malonės ir išnaudojimo atiduoti po senovei Maskolijos žmonės. Tikri maskoliai, kur tik pasitaiko proga, kelia neprilankias carui demonstracijas.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Caras prisakė, ant uždengimo perviršijančių kaštų pastatymo Lietuvos bepročių namų Vileikoj, pusę tų kaštų paimti iš žemiškų surinkimų lietuviškų gubernijų: Kauno, Vilniaus, Garteno, Vitebsko, Mingko, po 12260 rubl. iš Minsko, po 12000 rubl. iš kiekvienos gubernijos.

Vilniaus II vyriškoj gimnazijoj mokestis už mokslą likosi pakeltas iki 60 rublių ant metų už kiekvieną mokintinį; iki šiol reikėjo mokėti tik po 50 rubl.

Vilniaus žydiškame prieglaudos name laiko 216 beturčių senelių abiejų lyčių. Užlaikymas namo kaštavo pernai 40508 rubl. Nejudinamo kapitalo tų namų yra 101600 rubl. Krikščionys panašių namų Vilniuje neturi. Mat krikščionys niekina žydus, bet nuo jų gero pasimokyti neįstengia.

5 d. piutės ties Vilniumi siautė audra ir smarkus lytus, nuo ko ant syk visos žemesnės gatvės užtvino. Ant Didėsės gatvės be mažo neprigėrė šešių metų vaikas, kurį pagriebė smarkiai bėgantis vanduo. Smarkus vėjas, kuris putė laike audros, išlaužė daug medžių miesto soduose.

Caras maloningai, kaip sako, teikėsi daleisti pastatyti naują katalikišką bažnyčią miestelyj Medvedičiuose, Minsko gubernijoj, vietoj griuvančios senos. Ne didelė tai carpalaikio geradėjystė.

4 d. piutės, Vilniuje, ant priemiesčio Naujas Svietas, siautė gaisras, kuris išnaikino 12 medinių namų ir du muriniu su visais krutančiais gyventojų turtais. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 75000 rubl.

Vilniuje nusinuodino 19 metų tarnaitė. Nugabenta į ligonbutį ir ten atgaivinta, kaipo priežastį savo pasielgimo padavė, jog ponai neužmoka jai nuo seniai užtarnautos algos ir tankiai muša. Argi jau nėra bausmės ant tokių išnaudojančių beturčius niekšų?

Per sanvaitę, nuo 28 dienos liepos iki 5 d. piutės Vilniuje apsirgo visokioms limpančioms ligoms 88 ypatos: šlakuotoms šiltinėms 12, pilvinėms 7, tymais 54, difteritu 2, kokliušu 10, kraujine 2, rože 1.

Neseniai susitvėrusi Vilniuje moterų apsaugojimo draugystė, saugojanti moteris ir merginas nuo paleistuvių kilpų, apart to rupina netekusioms darbo moterims ir merginoms darbą, prieglaudą ir valgį; mokina sukirpimo ir siuvimo, kad greičiau galėtų rasti uždarbį; organizuoja darbą; jieško darbo jo neturinčioms ir ant galo įpuolusioms į vargą duoda pašelpą.

Padavadijimu apšvietimo ministerio, mokestis už mokslą Vilniaus reališkoj mokykloj ant ateinančių metų likosi padidintas nuo 40 ant 50 rubl. ant metų nuo kiekvieno mokintinio. Brangsta mat Lietuvoj mokslas; kitur jį stengiasi padaryti kuo pigiausiu, Maskolijoj gi vis brangina ir sunkina jo gavimą.

Vilniuje, nuo ateinančių mokslo metų, likosi parengta prekystos mokykla moterims, kuri turės tokias jau tiesas kaip ir moteriškos gimnazijos. Mokslas trauksis 7 metus. Mokys mokykloj: tikėjimo, maskoliškos, vokiškos ir prancuziškos kalbų, istorijos, geografijos, matematikos, gamtos mokslų, fizikos, buchhalterijos, korespondencijos, politiškos ekonomijos, tiesų, chemijos, pažinimo tavorų, technologijos, kaligrafijos, piešimo, rankų darbų, gimnastikos, etnografijos, angliškos kalbos, giedojimo ir muzikos rašymo ant mašinos, rašymo kai mašina. Mokestis už mokslą paskirta: I ir II kliasose 100 rubl., III, IV ir V — 125 rubl., VI ir VII — 150 rubl., prirengimo kliasoj 88 rubl. ir apart to dar kiekviena mokintinė pirm įstojimo turi įmokėti 100 rublių.

Vilniaus jeneral-gubernatorius pasodino į areštą ant trijų dienų vežėją Vincą Lešnevskį, o Ignotą Sosnovskį ant 2 dienų už neužmeldavimą priimto berno.

Vilniuje sudegė tavorų krautuvės Segalio. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 5000 rubl.

Iš Vilniaus gubernijos.

1 d. piutės, kaime Žinduliuose, Širvintos valščiuje, esant visiems gyventojams prie lauko darbų, užgimė gaisras. Kaime liko tik senos negalinčios jau dirbti moterys ir maži vaikai. Gaisras užgimė namuose Nainos ir greitai išsiplatino ir ant kaimyniškų namų. Ugnis išnaikino penkias ukes. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 7-000 rublių, neskaitant krutančių turtų, o viskas apsaugota buvo vos ant 1090 rubl.

Iš Ašmėnų, Vilniaus gub.

Neseniai čia nusinuodino du maskoliai: kamarninkas apskričio sudo ir veterinorius. Paskutinis, prarijęs nuodus, šoko dar į upę, norėdams pasiskandyti, bet iš upės jį išgriebė ir nugabeno į ligonbutį, kur jis ir pasimirė.

Gaisrai mieste nesiliauja. Neseniai sudegė miltų malunai ir lentų piovinyčios. Nuo ko užgema tie teip tankiai atsitinkanti gaisrai, to iki šiol nepasisekė susekti; daugelis mena, kad nuo padegimo.

Iš Platerovo, Disnos pav.

Platerove grafo Broel Platero, kur yra gana didelės dirbtuvės, siaučia rauples. Ant prisakymo grafo felčeris norėjo visiems darbininkams skiepyti apsaugojančias rauples, bet darbininkai nesiduoda. Atkakęs fabrikų inspektorius stengėsi prikalbėti ir pagazdino darbininkus, kad jeigu jie nesiduos skiepyti, sveikatos užveizda gali suvisu uždaryti dirbtuves.

Iš Minsko.

Minske likosi parengtas adresinis biuras, kur yra adresai visų miesto gyventojų. Amerikoj tokių biurų niekur nėra, kadangi joje nėra priverstino meldavimo. Biurai toki Europoj atgabena naudą visiems.

Minsko policijos viršininkas atsišaukė į vidaus ministeriją su prašymu daleisti jam išleidinėti kasdieninį laikraštį, kurį visi namų savininkai turėtų priverstinai laikyti, bet nabagas daleidimo negavo. Ne policijos darbas užsiiminėti laikraščių išleidimais.

Minsko urėdninkai uždėjo savo pardavinyčią reikalingiausių tavorų. Per pirmutinį pusmetį šių metų pardavinyčia pardavė tavorų už 70149 rubl. Cukraus pardavė už 18800 rubl., arbatos už 8000 rubl., surio ir sviesto 6500 rubl., alaus ir degtinės 6300 rubl., žuvių, dešrų už 5200 rubl., miltų už 4500 rb., žirnių 3300 rubl., kavos ir kakao už 2300 rubl., tabako už 2000 rubl., žvakių už 1600 rubl., muilo ir kvėpylų už 1500 rubl., popieros už 500 rubl.

[illegible] ten trumti [illegible] Adomas Plušas.

Iš Bobruisko, Minsko gub.

Penkiuose valsčiuose Bobruisko pavečic terp gyvulių siaučia siberiškas maras. Nuo 14—20 d. liepos apsirgo 48 arkliai ir 24 raguoti galvijai; nuo 20 — 27 d. liepos apsirgo 94 arkliai ir 44 galvijai. Beveik visi apsirgę gyvuliai pastipo.

Iš Baltstogės, Garteno gubernijoj.

Čia tankiai paskutiniuose laikuose atsitinka gaisrai. Terp kitko neseniai užgimė gaisras garinėj spaustuvėj Wolobrinskio, kur spaudinasi maskoliškas laikraštis „Zapadnaja Okraina." Ugnis išnaikino visą mašinų dalį.

Jau „Lietuvoj" buvo paminėta, kad redaktorius čia išleidžiamo maskoliško laikraščio su svetimais pinigais pabėgo. Laikraštį tą prikėlė iš numirusių kitas maskolius ir davė jam vardą „Zapadnaja Okraina". Kada to laikraščio išėjo pirmas numeris, žandarai etapais atgabeno į Baltstogę ir pabėgusį pirmutinį redaktorių, kuri sugavo Kišineve. Jis pasisavino 8000 rubl. pinigų vietinės prekystos mokyklos, kurios buvo sekretorium ir aukas sudėtas jo laikraščio redakcijoj ant naudos Raudonojo Kryžiaus Drtės, taigi ant pašautų maskoliškų kareivių.

Aukos ant karės iš Kanno gubern.

Gyventojai Kauno gubernijos, caro į vargą įstumti, deda po senovei aukas savo prispaudėjui carui ant karės reikalų. Iki šiol vien Raudonojo Kryžiaus Drtė Kauno gubernijoj ant naudos sergančių kareivių surinko jau 11497 rubl. 36 kap.

Iš Dorpato, Latvijoj.

Iš farmakologiškos (aptiekoriškos) laboratorijos čianykščio universiteto pernai likosi pavogti visoki daigtai ir instrumentai verti 1300 rubl. Ilgai nė jokio vagilių pėdsakio negalima buvo su-sekti, tik neseniai į universitetą atėjo mokintinis gimnazijos Weinberg ir jo draugas Org ir apreiškė, jog jie instrumentus pavogė, neturėdami kitokio mierio, kaip daryti visokias bandavones. Norėjo paskui pavogtus daigtus atgal atnešti, bet po vagystei universitetas buvo sargiai dabojamas, tai neznaimiai pamesti nepasisekė. Už tą vagystą minėti vaikinai pateko po sudu, bet kad jų pasakojimai pasirodė teisingais ir jie pavogtus instrumentus pilnai sugrąžino, sudas juos išteisino.

Pabėgę nuo kariumenės.

Pagal pagarsintas Vilniaus kariško apskričio (prie jo priguli ir Suvalkų gub.) statistiškas žinias, iš pašauktų šįmet stoti į kariumenę jaunų vyriškių, iš Vilniaus gub. nestojo, taigi pabėgo 2498, kuriame tai skaitliuje buvo: 1187 krikščionys, 804 žydai, 2 mahometonai; protestonų netruko nė vieno ir tai ne vien pernai, bet nuo 1894 metų.

Iš Prusų Lietuvos.

Tilžės lietuviška Dainorių Drtė, 14 d. piutės parengė Kaukėnuose lietuvišką šventę.

Prusų Lietuvių Susivienyjimas, Apatiniuose Eiseliuose, 14 d. piutės atlaikė paprastą savo susirinkimą.

Netoli Priekulės, Minėje [illegible] lietuvis antrin[illegible] [illegible] ir daug žada pau[illegible] [illegible] ūkininkas, Adomas Plušas.

Karaliaučiuje valdžios suėėmė 40 maskoliškų žydų išėivių, kadangi jie mat aplenkė kvarantėnos staciją, ir sugrąžino į Tilžę. Čia vienog, dasinoję žydai už savo vientikius užstojo, sudėjo tuojaus 300 markių ir valdžios daleido žydams liuosai keliauti į Ameriką.

Žąsų prekysta Eitkunuose vis didinasi, dabar kas dieną iš maskoliškosios pusės atgabena po 6 vežimus žąsų.

Kaštai pastatymo tvirto geležinio tilto po Tilže, ant plianto į Tauragę, apskaityti ant 1400000 — 1800000 Mr. Darbus prie statymo tilto ketina pradėti dar šį rudenį.

Musų nepastovumas.

Jeigu mes užmanome ką nors, tai išsyk užmanymus remiame, nors ir tame nemokame gerai atskirti svarbesnių, tikrai tautiškų nuo menkesnių, vietinių; kartais toki vietiniai užmanymai, jeigu juos remia gabus agitatoriai, turi didesnę paramą už svarbesnius, tikrai tautiškus. Juo toliau, juo labiau atšalame, užmirštame seniau pakeltus užmanymus, tų nenuveikę, keliame naujus. Ir tų vienog toks jau likimas kaip ir pirma pakeltų. Senesniejie užmanymai pradeda vis mažiau patikti. Kad išteisinti savo atšalimą, nutildyti saužinės graužimą, laikui bėgant, pradedame niekinti, apšmeižinėti užmanytojus. Pas mus gi, juo kas geriau rėkia, juo daugiau randa pritarėjų. Apšmeižėjai gi rėkti moka, todėl daugelis ir klausos nors apšmeižimai yra biaurūs šašas ant musų tautiško lino. Mes gi be apšmeižimo nemokame apsieiti. Apšmeižėjai yra terp Amerikos ir terp tėvynės lietuvių, visus juos į kruvą sudėjus, kažin ar jų nebus daugiau už dirbančius su pašventimu ant musų tautos labo!

Apsmeižimai išardė užmanymą siųsti musų vardu delegatą į Nyderlandus ant terptautiško darbininkų kongreso. Kada tasai užmanymas likosi pakeltas, visi tylėjo, rado jį geru, geras buvo ir aukautojų renkamas delegatas. Kodėl tąsyk apsmeižėjai tylėjo, kodėl nekritikavo užmanymo, o aukautojai, dėdami aukas, nestatė nė jokių pasargų? Kodėl tik tąsyk, kada delegatas turėjo rengtiesi į kelionę, apsmeižėjai pakėlė galvą, o aukautojai pradėjo reikalauti sugrąžinimo pinigų? Ar gi jie nesupranta, kad tokiu savo pasielgimu, akyse kitų tautų, galėjo sukompromituoti musų tautą, ją pažeminti?

Dabar antai Amerikoj prasideda apsmeižimai „Aušros Dr-tės", kuri teipjau turi už mierį viešą labą: lavinimą intelektuališkų tautiškų pajiegų? Kam tie apsmeižimai? Jeigu „Aušros" viršininkai nepatinka, tai juk sanarių balsais jie renkami. Tegul žmonės rašosi į Aušros Dr-tę ir jeigu susirinks daugiau priešų dabartinių viršininkų, jie galės išsirinki sau kitus, seniejie noriai pasitrauks, kadangi juk niekam nemalonu, jeigu ant jo purvais drabsto. „Aušra" niekam konkurencijos nedaro, nedaro ji dabar nė „Motinėlei", kadangi, kaip „Žvaigždėj" buvo pagarsinta, Motinėlė nuo dabar šelps vieną einančius į mokslą Amerikos lietuvius, „Aušra" gi atiduoda pirmutinystą besilavinantiems Europoj. Terp Amerikoj gimusių lietuvių jau sunku surasti gerai mokantį lietuviškai rašyti; toki, pabaigę čia mokslus ir stipriau ant savo kojų atsistoję, eis greičiau Andziulaičio keliais.

Daugeliui nepatinka, kad Aušra neišduoda pravardžių jos šelpiamų. Tą Aušra daro todėl, kad jos šelpiami y[illegible] Maskolijos pavaldiniai, [illegible], jeigu valdžia žinotų, kad kas iš besimokinančių kad ir užrubežiniuose universitetuose lavinamas yra kaštais užrubežinių lietuviškų draugysčių, juos persekiotų ir jie negalėtų grįžti namon, o tuom tarpu, ypač Lietuvoj dabar reikalingos intelektuališkos pajiegos. Ant galo, slėpimo pravardžių, dėl augščiau minėtų priežasčių, reikalauja „Aušros" konstitucija ir ji buvo uždedant draugystę viešai pagarsinta. Kodėl tąsyk nieks neprotestavo ir tik dabar daugelis reikalauja, kad „Aušros" viršininkai laužytų visų užgirtą konstituciją? Argi konstitucijos tik ant to užgiriamos, kad jas galima but ant jeib pareikalavimo laužyti? Ant galo ir apie konstituciją sprendžia sanariai; jeigu kas joje yra negero, sanariai, balsų daugumu, gali reikalauti permainymo. Konstitucija vienog, kokia ji nebutų, turi but pildoma. Terp Aušros Dr-tės sanarių nėra privilegiruotų ir mažiau privilegiruotų, bet visų tiesos lygios, nėra ten ištikimesnių ir mažiau ištikimų. Dalinant sanarius į ištikimus ir neištikimus, privilegiruotus ir neprivilegiruotus juk ištikro Aušra elgtusi neteisingai. Ant kiekvieno susirinkimo skaitomi buva atsišaukimai kandidatų ir rekomendacijos, nurodomi ir nuopelnai kandidatų, jeigu kas tokius turi, slepiamos buva tik tikros pravardės. Nuopelnus nekiekvienas gali turėti, kadangi Europoj ypač į universitetus eina jauni, tuojaus baigę gimnaziją, o antai Maskolijoj gimnazijų atestatai [illegible] dviejų metų net žudo ver[illegible], su senesniu jau negalima [illegible] į universitetą, nė į kitokį augštesnių mokslų institutą [illegible]stoti. Besimokinanti gi ypač Maskolijos gimnazijose tiek turi darbo ir teip daboj[illegible]mi, kad rašyti ką nors ant [illegible]tuvių naudos jie, tiesiog, [illegible]gali, o darbuotiesi kitokiu [illegible]du neturi nė progos. Už[illegible]ka, kad jie bent išmoksta lietuviškai gerai rašyti, ką jaunoji lietuvių gentkartė Amerikoj laiko už nereikalingą daigtą. Tik nuo besimokinančių jau universitetuose galima reikalauti raštiškų darbų, kas prie tokio darbo tinka; kitokių darbų galima bus reikalauti, kada jie pabaigs mokslą.

Isz Amerikos.

Indijonai netiki Amerikos randui.

ALAMOSA, CAL. Senatorius Patterson, ant rando prisakymo, atkako į Uta indijonų rezervaciją, norėdamas nupirkti nuo indijonų griuvėsius senų indijoniškų miestų. Indijonai vienog atsisakė vesti tarybas. Jie sako, kad iki šiol randas nuo indijonų emė, ką panorėjo, žadėdams visokias geradėjystes, bet gavęs, ko norėjo, visai nesirupino apie išpildymą indijonams duoto pažadėjimo. Dabar todėl indijonai jau netiki randui ir su juom nenori vesti nė jokių tarybų.

Dvynucziu auksines vestuves.

PEORIA, ILL. Atsibuvo čia auksinės vestuvės dviejų brolių dvynučių, Petro ir Adomo Reisingų. Juodu dabar turi 73 metus, abudu apsivedė vieną dieną, 22 d. piutės 1854 m.

Beprotiszkas darbas.

ST. MARYS, OH. Nežinomi piktadariai išardė čianykštį vandens rezervoarą. Valdžios pasirupino apsaugot bent aplinkinius laukus nuo užliejimo. Jeigu piktadariai butų išardę galvą rezervoaro, tąsyk visas vanduo iš ežero Mercer butų išsiliejęs ir be abejonės daug žmonių butų pražuvę. Dabar su šunims jieško piktadarių. Pasikėsinimas išardyti šitą rezervoarą yra ne pirmutinis.

Prigere.

BOSTON, MAS. Išplaukus mažoj valtelėj ant jurių keturiems vyriškiams, vilnys apvertė valtį ir visi joje buvę supuolė į vandenį. Vieną iš vandens dar gyvą ištraukė žvejai, trįs gi kiti prigėrė.

Nuszove 2000 aviu.

ANTELOPE, OR. 20 ginkluotų vyriškių su uždengtais veidais išvaikė piemenis ir iššaudė 2000 avių Morrouso ir Kennano. Matyt, kad tas padaryta ant keršto, bet ko už padarė, nežinia.

Badas.

RENO, MO. Paskutiniai debesų praplyšimai ir nuo jų užgimę tvanai perkirto privežimą maisto produktų į Tonapah. Gyventojai miestelio kenčia badą, o dėl išardymo geležinkelio, nieko privežti ne galima.

Sukurys.

JAMESTOWN, N. Y. 25 d. piutės, per Chatauqua pavietį perėjo baisus sukurys. Jis pasiekė pikniką, ant kurio buvo 5000 žmonių Parkhurst Grove. Žmonės, kur galėjo, slėpėsi po medžiais. Perkunas suskaldė daug medžių parke. Keturios ypatos likosi užmuštos, o daug tapo sužeistų.

Užgriuvo 4 kalnakasius.

POTTSVILLE, PA. Pine Hill anglių kastynėse, nusileidus į olą keturiems darbininkams, nugriuvo nuo viršaus uolos ir užtvenkė olą ir tokių budu joje esantiems darbininkams užkirto išsigelbėjimo kelią. Nusiuntė tuojaus pagelbą atkasti užgriuvusius ir tikisi juos atrasti dar gyvus. Užgriuvę yra slovakai.

Ponai ne gražiai elgiasi.

Denver, Col. išpirko varantus ant tulų čianykščių ponų ir apskundžia juos už suokalbį, neteisingą suareštavimą, mušimą, net už kraustymą kišenių. Terp apskųstų už tokius nusidėjimus yra: buvęs miesto Victor majoras, kasierius First National banko, prezidentas to banko, 4 kastynių superintendentai. Pažiurėsime, kas iš tų skundų sude išeis. Butų labai ne gražu, jeigu apskundimai pasirodytų teisingais.

Vario ir aukso laukai.

SALIDA, COL. Kaip paduoda laikraščiai, Chapeta kalnuose, Monisch distrikte, koksai James Bond rado naujus vario rudos ir aukso laukus. Į tas aplinkines dabar traukia aukso jieškotojai iš visų kraštų, tikėdami surinkti milijonus.

Vetros.

WATERTOWN, S. D. Baisios vėtros siautė 22d. piutės šiaurvakarinėj dalyj šteto pietinės Dakotos, laike kurių kelios ypatos likosi užmuštos; sužeistų yra net kelios dešimtys. Miestelis Willow Lake likosi beveik su visu išgriautas.

Nelaimes ant geležinkeliu.

MASSILON, OH. Netoli nuo čia susimušė pasažierinis trukis su tavoriniu. Prie to du geležinkelio tarnai likosi sumalti.

TOPEKA, KANS. Netoli Topeka nupuolė trukis Santa Fe geležinkelio nuo augšto kelio pylimo. Prie to 4 ypatos likosi sužeistos, o terp tų viena mirtinai.

PANONEE CITY, NEBR. Netoli Violet, ant Chicago, Burlington geležinkelio, susimušė du trukiai. Prie to diktai pasažierių likosi sužeistų.

TRENTON, MO. Pasažierinis trukis Chicago Rock Island & Pacific geležinkelio iššoko iš rėlių netoli Princetōn. Prie to 45 ypatos likosi sužeistos.

ROCHESTER, N. Y. Netoli Pittsford, ant Rochester and Eastern Electric Railroad geležinkelio susimušė du trukiai. Prie to 30 pasažierių likosi sužeistų, o tame skaitliuje 9 tapo pavojingai sužeisti.

KNOXVILLE, TEN. Kasant pamatus geležinkelio tiltui, oloj užgriuvo 6 darbininkus. Kada juos atkasė, du buvo negyvi, o 4 sunkiai sužeisti.

Prigere.

NEW YORK. Netoli Climbery apvirto valtis ant jurių. Prie to prigėre trįs išplaukusios pasivažinėti ypatos.

CLYBORNE, TEX. Netoli Acton apvirto valtis su šešetu vaikų. Iš jų tik du priplaukė prie kranto, 4 gi prigėrė.

SHOWHEGAN, MAINE. Žvejojant šitose pakrantėse, prigėrė čia į dvi dieni šešios ypatos.

Expliozijos.

NEW YORK. Gyvenime Izraeliaus Rosenzweigo expliodavo garinis katilas. Rosenzweigienė ir jos dvejetas vaikų likosi teip sunkiai sužeistų, kad, kaip mena dabtarai, nuo sužeidimų turės mirti.

SHEMABIA, PA. Buck Ridge Coal Co. kastynėse atsitiko baisi gazų expliozija, kurios keturi kalnakasiai likosi baisiai apdeginti. Terp tų yra Antanas Talitskis, gal lenkas, ar lietuvis.

Gaisrai.

STAMFORD, CON. Užgimė čia Išganymo armijos miegbutyj gaisras. Keliaujantis siuvėjas Link sudegė, kitas gi, koksai Ferguson išššoko per langą ir mirtinai apsikulė.

SEATTLE, WASH. Aplinkinėse Barrow siaučia girių gaisrai, kurie pridirbo blėdies ant 200000 dol.

CROWLEY, LA. Užsidegė čia kerosino rezervoarai. Išdegė jau 4 kerosino basenai, o juose 10000 bačkų kerosino. Ugnis dar neužgesinta ir platinasi toliau.

Isz darbo lauko.

Nuo didžiojo štraiko.

Mėsininkų štraikas mėsinio trusto skerdinyčiose dar vis nepasibaigė. Vakaruose prie darbo į skerdinyčias trusto ponai prigabeno negrų, japoniečių, net chiniečių, bet visgi visur dirba su mažesniu darbininkų skaitliumi negu buvo pirma.

Štraikieriams jau nusibodo štraikai, kadangi jie ant algų nužudė jau porą milijonų doliarių. Darbininkai sutiko grįžti prie darbo už senas algas, kad tik išgelbėti uniją, bet ir tą pasiulymą trusto ponai atmetė. Jie reikalauja visiško pasidavimo štraikierių ir žada prie darbo priimti kiekvieną atsišaukiantį skyrium, visai nepaisydami, ar jis priguli, ar ne priguli prie unijos. Taigi trusto ponai mat stengiasi išnaikinti uniją, kuri nors darbininkams ir ne daugiausiai gero atgabena, mažiau negu gali, bet visgi nemaloni piniguočiams.

Jeigu šiuom kartu darbininkai štraiką praloštų, tai kaltė bus ne vien godumo trusto, bet ir darbininkų unijos viršininkų, kurie be apsirokavimo pritarė štraikui, o paskui viliojo darbininkus, užtikrindami, kad štraiką turi laimėti. Iš pradžių, juk po kelių dienų štraikas buvo pasibaigęs, bet vėl atsinaujimo, kadangi ne visiems štraikavusiems buvo vietos skerdinyčiose. Štraikas atsinaujino su unijos žinia ir pritarimu, o tuom tarpu bent iki šiol unijos viršininkai neįstengė nieko darbininkams išderėti. Gaila but, jeigu darbininkai, tiek per štraikus nužudę, nieko ne pelnytų.

¶ PITTSBURG, PA. Stiklo dirbtuvės atsisakė ant toliau priiminėti prie darbo vien prigulinčius prie unijos darbininkus, bet priiminės lygiai unistus, kaip ir prie unijos neprigulinčius. Tas, žinoma, neužganėdina prigulinčių į uniją ir iš to gali užgimti štraikai.

¶ PITTSBURG, PA. Darbininkai Republic Iron & Steel Co. pietinėj miesto dalyj ir Monongahela Steel and Iron Co. dirbtuvėse McKeesporte pakėlė štraiką. Štraike dalyvauja 2000 darbininkų.

¶ PULLMAN, ILL. Čianykščiose vagonų dirbtuvėse sumažino darbus ir per tai 6000 darbininkų likosi prašalintų: dirbtuvėse dirba dabar vos keli šimtai darbininkų.

¶ MCKEES ROOKS, PA. Darbai eina labai palengva; dabar žada pradėti darbus vienoj dirbtuvėj, kuri nuo metų stovėjo. Gaus joje darba keli šimtai darbininkų.

¶ PITTSBURG, PA. Prasidės darbai dirbtuvėse Claiston Furnace Co. ir United States Steel Corporation. Prie darbo patilps 1200 darbininkų.

¶ READING, PA. Reading Co. pagarsino, jog lokomotyvų dirbtuvėse dirbs tik po 5 dienas per sanvaitę po 8 valandas ant dienos, liejinyčiose gi tik 4 dienas.

¶ E. ST. LOUIS, ILL. 100 račių čianykščių galvijų piovinyčių, pritardami štraikuojantiems mėsininkams, pristojo prie štraiko.

¶ LOS ANGELOS, CAL. Štraikuoja katilioriai čianykščiuose varstotuose Atchison, Topeka & Santa Fe geležinkelio.

¶ NEW YORK. Pasibaigė pliumberių štraikas Brooklyne. Kontraktoriai sutiko pakelti algas iki $4.75 ant dienos.

¶ PITTSBURG, PA. Carnegie Co. pagarsino, jog nuo dabar savo dirbtuvėse dirbs ir naktimis; priėmė 650 naujų darbininkų.

¶ CANNONSBURG, PA. Pradėjo dirbti čianykščiose blėtos dirbtuvėse ir 3000 darbininkų patilpo prie darbo.

¶ AMBRIDGE, PA. Čianykščiose American Bridge Co. dirbtuvėse pradėjo dirbti ir 5000 darbininkų rado jose darbą.

¶ WALTHAM, MASS. Sustojo visos čianykščios medvilnės dirbtuvės ir per tai 1500 darbininkų ne teko darbo.

¶ CHICAGO, ILL. Pennsylvanija geležinkelis sumažino mašinistų skaitlių ant ketvirtos dalies.

¶ BORNAM, PA. 800 kalnakasių čianykščių kastynių sugrįžo prie darbo.

¶ GIRARD, OH. Štraikuoja čia darbininkai Carnegies Co. geležies dirbtuvių.

¶ VARNER MINES, ALA. Štraikai traukiasi čia nuo seniai ir nežinia, kada pasibaigs.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Štraikuoja darbininkai čianykščių plieno dirbtuvių.

¶ HARTFORD, CON. Pasibaigė štraikai darbininkų dirbančių prie budavonių. Darbininkai štraiką laimėjo.

ISZ Lietuviszku diryu.

Iš Brooklyno, N. Y.

Čianykštė Lietuvos Sunų Dr-tė, asisakydama mokėt centus ant tautiškų reikalų, ne tik nužengė vėžio žingsniu, bet, rodosi, užsitraukė ir Dievo bausmę.

Šita draugystė paprastai kiekvieną metą darydavo pikniką ir balių; šįmet piknyko ne buvo, kadangi ne gavo parko; balių vienog nutarta neatbutinai laikyt. Net komitetas buvo paskirtas pasamdyt salę. Komitetas vienog, slinkdamas vėžio žingsniu, savo uždavinį neatliko ir raporto nepristatė. Todėl išpildantis draugystės komitetas pats paėmė į savo rankas visą reikalą. Pasamdė tą pačią salę, kurioje per trįs metus laikydavo balių; visus patarnavimus atlikdavo pats sanariai ir per tai ir draugystė gerą turėdavo pelną. Ant pereito mitingo ir 8 priešai centų ant tautiškų reikalų pribuvo, drauge su prezidentu Lietuviškos tautiškos salės ir, ant keršto, paėmė kitą salę baliui (žinoma, dabar draugystei atseis užmokėti už abidvi); čia vienog sanariai negalės užsiimti patarnavimais, o svetimtaučiams reiks brangiai mokėt, tai pelno gal visai nebut. Tautiškos salės prezidentui mat airiai vis labiau už lietuvius patinka, nors jis vos porą žodžių angliškai moka ištarti. Jis mat už lietuvių pininigus nori statyti salę, kad lietuvius galėtų milžti, o kad iš jos vokiečiai ir airiai naudą turėtų.

Nedyvai, jeigu draugystėj viskas eina vėžio žingsniu. Turint toki vyrą už vadovą, kitaip ir buti negal. Ne tik bažnyčias, bet ir sales rengiame airiams (kokiu budu? Rd.), pats vargstame, o kitiems duodame iš mus pasipelnyt.

I. Š.

Brooklyno kriaučiai nepasiganėdino atėmimu savo aukos, bet niekina visus, kas išrodo jų negražų pasielgimą; kad ir su melo pagelba, užsipuola ant tų laikraščių, apie kuriuos žino, kad jų darbo ne gali pagirti. Tame musų kriaučeliai rado uolius apginėjus pas musų kunigėlius. Priežodis juk sako: savas savojo jieško: geras ir doras glaudžiasi prie gero, o piktas randa apginėjus terp piktai darančių; piktai darantis, apgindamas tokį jau, tuom pačiu gina ir savę. 1902 m. kunigai apreiškė per savo „TevynėsSargą," jog lietuviai privalo remti carpalaikio sostą, mylėti Maskoliją, o terp kriaučių yra mat teiposgi caro ir Maskolijos garbintojai. Vieni ir kiti stengiasi pasinaudoti iš jiems tikinčių kvailumo. Kunigai priešingi darbininkų judėjimui, tokiais pasirodė ir Brooklyno kriaučiai, atimdami atgal savo auką paskirtą ant kelionės delegato ant darbininkų socialistų kongreso. Tas mat ir suartina kriaučius su musų kunigais ir už tai juos kuniginiai laikraščiai remia, už juos užstoja.

Kriaučiai sako, jog jie atsiėmę atgal savo auką, paskirtą ant kelionės musų delegatui ant darbininkų kongreso todėl, kad musų delegatas ne bus priimtas, tai vėl buk Laisvamaniai iš kitų aukų pasinaudos ir sau garbę pasisavjs; toliau, kad esant štraikams, jiems reikalingi pinigai (bet sykį paaukauti ant viešo labo pinigai perstoja buti savasčia aukautojų, jie pastoja savasčia visuomenės; tik visuomenė sprendžia ant ko tuos pinigus apversti, jeigu buvo paaukauti be pasargų. Rd.). Tame yra tik ne doras išsikalbėjimas, nes jie ant savo mitingo, ant prikalbėjimo tulų tamsių dvasių nutarė, kad ir 500 dol. kaštuotų, pinigus atimti. Musų gi kunigėliams kiekvienas sudemoralizavimas lietuvių labai patinka, kadangi sudemoralizuotus, negalinčius doro nuo blogo atskirti, lengviau į savo vežimą pakinkyti, kad jį ištrauktų iš dumblyno. Musų kunigai remia kriaučius jų reikalavime, kad ant viešo labo paaukauti pinigai butų sugrąžinti, bet kodėl negrąžina pinigų žmonių sudėtų ant bažnyčių, jeigu žmonės, pamatę, kad už jų pinigus statytas bažnyčias kunigai padovanoja airiams vyskupams, reikalauja jų sugrąžinimo; kodėl gindami savo kišeniuj tas aukas, kaip kur net tų pačių aukautojų kraują pralieja?

Kunigų užtariami ir išteisinami kriaučiai gavo savo pinigus atgal iš „Vienybės" redakcijos. Čia vienog tulos bažnytinės draugystės prie kurių priguli beveik vien kriaučiai, paaukavo į kun. Varnagrio bažnyčią po langą už 100 dol. Dabar vienog kunigas tas draugystes bažnyčioj per pamokslus niekina ir keikia. Kodėl kriaučeliai, aukavę langus nesinaudoja iš pamokinimo kunigų „Žvaigždės" ir kitų, ir ne pareikalauja savo langų kad ir 500 dol. kaštuotų? Gal reikalauti ir aukų ant bažnyčios sudėtų. Tąsyk pamatytų ir kriaučiai, kokios doros prisilaiko kriaučiams pritarianti dabar musų kunigai.

Spindulys.

Iš Springfield, Ill.

16 d. šito mėnesio likosi nupuolusio akmens čianykščiose kastynėse užmuštas lietuvis Kazimieras Gedulis. Paliko jis pačią su trejatu vaikų. Turėjo savo namus, gražiai gyveno. Palaidotas ant airiškų kapinių. Kadangi prigulėjo į uniją, tai likosi palaidotas su didelėms iškilmėms. Unijos prezidentas, nors ne katalikas, prie kapo kalbėjo apie darbininkų padėjimą ir vargus (jeigu kunas butų laidojamas kur ant katalikiškų musų kapinių, kažin ar ne daug išmananti musų kunigai butų daleidę jam ant kapinių kalbėti. Rd).

Darbai eina čia ne geriausiai: dirba 2—3 dienas per sanvaitę.

Lietuvių yra čia diktas burelis, vaidų didelių terp jų nėra; už tai kazirninkų čia yra pakaktinai.

Čianykščiose kastynėse dirba tik prigulinti į uniją; neprigulinti į uniją iš kitur tegul čia ne keliauja, nes darbo ne gaus, ne prigulinčių po žeme ne leis.

V. B.

Iš Worcerter, Mas.

Užgimė čia provos šeimynoj musų dvasiško vadovo. Jis likosi apskųstas už davimą šliubo be laisnio Eimaičiui su savo sesers duktere, kuriai, kaip sako, ant greito reikėjo vyro. Sude, ant linksminimo svetimtaučių ir žeminimo lietuvių, pasirodė truputis purvų, bet tikrai nieko svarbaus neišaiškyta, nors laikraštis „Worcester Evening Post" apie provą patalpino net dviejų špaltų straipsnį.

Ant to dar nepasibaigs viskas. Dabar Eimaitis žada skųst kunigą už nelaikimą pažadėjimo. Jis sako, buk kunigas žadėjo prieš apsivedimą net 5000 dol., o paskui, kada apsivedė, žadėtų pinigų neišmokėjo. Čia, be abejonės, purvų bus daugiau.

Už davimą šliubo be laisnio kunigas užmokėjo bausmę 5 dol. Iš didelio debesies mat nupuolė mažas lytus.

Iš Dallas, Ore.

Oregone lietuvių labai mažai, todėl apie tautos reikalus nėra kam rupintiesi ir tų lietuvių, koki čia yra, nėra kam iš miego prikelti.

Darbininkų padėjimas čia daug sunkesnis negu labiau apgyventuose štetuose. Lietuviai čia galėtų atvažiuot tik farmą užsidėt, reikalaujanti darbo tegul čia ne važiuoja, nes ant žiemos, dėl nuolatinių lytų, darbai su visu sustoja, žmones per 3—5 mėnesius turi be darbo sedėt, kol lytus nenustoja.

Girių gaisrai čia daug blėdies pridirbo, sudegė daug sukirstų medžių.

J. M.

Iš Turners Falls, Mas.

Lietuvių yra čia apie 100 ypatų, bet tautiškai jie dar miega ir su tautiškais darbais ne pasirodo. Ne perseniai čia susitvėrė bažnytinė Šv. Petro Dr-tė, bet ji rupinasi vien apie atlikimą ausines, tautiškų darbų neužkenčia. Jeigu kas iš sanarių užsimanytų pritarti tautiškam Susivienyjimui, Laisvamanių Susivienyjimui, Tėvynės Mylėtojų arba Aušros Dr-tei, tokį gal tuojaus išmestų iš draugystės kaipo bedievį (Jeigu čia išsiviešpatavo tokios pažiuros, tai tame be abejonės ir neausininkai kalti. Geras paveikslas visada žmonis pataukia. Tegul neausininkai tik dirba, o užtikriname, kad su laiku prie jų pristos ne vienas ausininkas. Be darbo ir vaisių nėra. Vienu peikumu dar nieks svarbių vaisių neužsiaugino. Rd.).

Čelkis.

Isz visur.

‖ Dienoje kriškto sunaus, caras išleido manifestą, kuriuom panaikina rykštes už visokius nusidėjimus. Finlandijai paskiria 1500000 rubl., žinoma ne savo, tik finlandiečių sudėtų pinigų, ant nupirkimo žemės jos neturintiems; prisako atleisti nusidėjimą išėjusiems iš tėvynes finlandiečiams ir daleisti jiems grįžti atgal; nuimti bausmes nuo tų Finlandijos valščių, kurie pasipriešino įvedimui caro padavadijimui panaikinančiam privilegijas Finlandijos kariumenės; nuimti bausmes nuo žydų valščių, uždėtas už pabėgimą žydų nuo tarnavimo kariumenėj. Manifestas numažina bausmes kriminalistams ir atleidžia kaltes politiškiems nusidėjėliams, išėmus papildžiusių žmogžudystę. Toks yra turinys manifesto ir tokios yra svarbiausios dovanos žmonėms dėl užgimimo carui sunaus.

‖ Pagal apskaitymą Dr. Heleniaus, nuo svaiginančių gėrymų kas metą miršta žmonių: Anglijoj 40000, Belgijoj ir Holandijoj 20000, Maskolijoj 100000, Prancuzijoj 40000, Vokietijoj 40000, Skandinavijoj 10000; iš viso per vienus metus 250000. Tai per šimtmetį išpuola 25 milijonai žmonių. Paryžiaus fizijologas Richet apskaitė, jog karėse 19 amžyj pražuvo iš viso 14 milijonų žmonių. Taigi pasirodo, kad svaiginanti gėrymai paėmė daugiau žmonių gyvsačių negu karės. Nėjokia liga, neišskiriant maro, nė džiovos ne paima tiek aukų ką degtinė ir kiti svaiginanti gėrymai, o vienog žmonės dreba prieš marą, o degtinės ne tik nesibijo, bet prie jos kimba. Svaiginanti gėrymai ne tik užmuša žmogų, pirm laiko nuvaro į kapas, bet nupuldo čielas tautas, ką geriausiai matome ant lenkų ir maskolių; degtinė stabdo ir musų pasikėlimą. Girtuoklių vaikai ne atsižymi dideliu protu, per tai ir tautos turinčios daug girtuoklių ne atsižymės proto darbais. Degtinė tokiu budu yra didžiausiu žmonijos priešu.

‖ Berlyno laikraščiai garsina, buk į Vokietiją atkanka tokia daugybė nenorinčių eiti į karę vyrų iš Maskolijos, kad daug jų Prusų valdžios suėmė, atgabeno ant maskoliško rubežiaus ir išdavė maskoliškiems rubežiaus sargams. Toks vienog pasielgimas Vokietijos valdžių yra priešingu terptautiškoms tiesoms: pagal tas tiesas, Vokietija gali tų pabėgėlių pas savę nelaikyti, gali paliepti pasitraukti iš Vokietijos, bet ne turi tiesos išduoti jų Maskolijai.

‖ Londono laikraščiai paduoda žinią, buk terp Maskolijos ir Vokietijos padarytas yra paslaptas sutarimas, ant kurio pasirėmusi, Maskolija gali siųsti visus savo kareivius nuo vakarinių rubežių į Aziją. Už užtikrinimą, kad Vokietija nė jokiu budu ne kenks Maskolijai šioje karėj, paskutinė padarė didelius paliuosavimus Vokietijos prekystai, sumažino muitus ant vokiškų tavorų gabenamų į Maskoliją.

‖ Dėl karės su visu pasiliovė siuntimas tavorų iš Lenkijos į rytinę Aziją: iki karei iš Lenkijos eidavo į Chinus ir į Mandžiuriją po 3000 siuntinių su tavorais, nuo pradžios gi karės iki dabar ne išsiuntė nė vieno siuntinio. Per tai Lenkijoj uždaro fabrikus vieną po kitam, kur dar dirba, ten dirba vos dešimta dalis pirma dirbusių darbininkų.

‖ Pereitą sanvaitę Peterburge paplito paskalas, buk užmušėjas maskoliško vidaus ministerio Plehwes, kuris, kaip susekė, yra maskolius Samsonov, kalėjime pasimirė. Žinia ta vienog pasirodė be pamato. Samsonov kariško sudo likosi ant pakorimo nuspręstas; nusprendimas tas paduotas ant užtvirtinimo carui, kuris gali bausmę sumažinti.

‖ Beveik visoj Italijoj 22 d. piutės siautė baisios vėtros, smarkiausios buvo pietiniuose Italijos kraštuose. Ant salos Sicilijos 30 namų likosi sugriautų, o daug dručiai pagadytų. 12 žmonių likosi užmuštų. Mieste Sorrento vėtra sugriovė dalį Šv. Povilo kliošioriaus. Daug blėdies vėtra padarė laukuose, o dar daugiau giriose.

‖ Turtingiausia Vokietijoj darbininkų organizacija — yra organizacija dirbančių knygų spaustuvėse: ji turi kapitalo 1 milijoną doliarių; antrą vietą, pagal turtingumą, užima murininkų organizacija: jos kapitalas siekia 420000 dol. Turtai visų Vokietijos darbininkų organizacijų 1903 metuose siekė 800000 dol.

‖ Pešte valdžios pagarsino nusibankrutinimą katalikiško vyskupo Ivankovico. Jis palieka 1½ milijono kronų skolų. Į pabaigą jau amatininkai paliovė dirbę ką nors vyskupui, kadangi jis paprastai neužmokėdavo. Matyt bedieviai tie amatininkai, jegu jie nė vyskupui ne nori savo darbo aukauti, ne nori jam dirbti dykai!

‖ Saksų karalystėj (Vokietijoj) sveikatos užveizda skundžiasi, kad prisiveisė daug netikrų daktarų: yra, girdi, apskričiai, kur yra po lygiai daktarų ir visokių pigavėjų. Na, o ką sakyti apie Ameriką. Čia ant vieno tikro daktaro rastum gal dešimtį užsiimančių gydymu, kurie apie gydymą mažiau išmano negu kiaulė apie pipirų skanumą.

‖ Belgijoj, porte Antverpen, užsidegė petrolejaus krautuvės, kuriose sudegė apie 200000 bačkų kerosino. Mena, kad laike to gaisro sudegė du krautuvių sargai. Nuo ko užgimė gaisras, tas iki šiol dar ne ištirtas. Blėdį gaisro padarytą skaito ant vieno milijono frankų.

‖ Vokiškame laikraštyj „Koelnishe Ztg." vienas keleivis rašo, buk surado ant salos Borneo, pietinėj Azijoj, uodeguotų žmonių veislę. Uodeguočiai tie yra tai Poenanai, gyvenanti salos Borneo viduriuose. Uodegos jų neapžėlusios plaukais, piršto didumo.

‖ Berlyno laikraštis „Vossische Ztg." paduoda, buk pietinėj Maskolijoj, Bessarabijoj, buvo vėl žydų skerdynės, kuriose daug žydų likosi užmuštų, o su viršum šimtas sunkiai sužeistų. Skerdynes tas buk pagimdė popai savo siundymais per pamokslus ant žydų.

‖ Berlyno laikraščiai paduoda, buk užmušėjas maskoliško vidaus ministerio Plehwės pasimirė kalėjime. Maskoliškiems tirinėtojams tuom likosi atimtas galėjimas susekti, kas toks buvo tasai užmušėjas; iki šiol jo pravardę iškvosti ne pasisekė.

‖ Kriokavos lenkiški laikraščiai, kuriems paprastai mažai kas tiki, garsina, buk ant parubežinės stacijos Granica žandarai suareštavo trįs maskoliškas aristokrates, kurias sugriebė gabenant iš užrebežių revoliucijonieriškus raštus. Jas pasodino tuojaus į Petrokavo kalėjimą.

‖ Prancuzijoj, mieste Marseilles, štraikuoja laivų varstotų darbininkai. Jie reikalauja 8 valandų darbo dienos prie iki šioliškų algų. Jeigu jų reikalavimai bus atmesti, suštraikuos darbininkai visuose Prancuzijos portuose.

‖ Japonijoj, provincijoj Ivaice rado aukso laukus, kuriuos skubina išnaudoti, kadangi mat Japonijai reikia dabar aukso ant vedimo karės. Randas iš tų kastynių tikisi turėti po 15 milijonų doliarių ant metų.

‖ Pradžioj šių metų Vokietijos rando skolos siekė 2933000000 markių, bet randas kaltas buvo savo žmonėms, o ne svetimiems; Maskolija gi už savo skolas svetimiems turi palukus mokėti.

‖ Maskolijoj gyvena 2 milijonai vokiečių, o tame 1200000 Lenkijoj. Iš miestų daugiausiai vokiečių yra Rygoj, nes 102000, Peterburge 60000, Varšavoj 15000, Odesoj 12000, Kijeve 70000.

‖ Maskvoj maskoliška policija suėmė pabėgusį iš Pragos kasierių žemdirbių banko, Feliksą Reisingerą. Jis pašlavė 8 milijonus markių banko pinigų ir su jais išdumė į Maskoliją, su svetimu pasportu, ir čia uždėjo banką.

‖ Vokiški laikraščiai praneša, buk šioje karėj Anglija kariaujančioms viešpatystėms pardavė 38 laivus. Angliški laivai buvo tie, kuriuos japoniečiai paskandino įėjime į Port Arthuro uostą.

‖ Eime kastynėse, kur kasa kalijų, Hanovere, atsitiko baisi expliozija, kurios 4 darbininkai likosi ant vietos užmušti, 12 gi tapo sunkiai sužeistų, o terp tų yra ir mirtinai sužeisti.

‖ Rytinėj Galicijoj tvanai išnaikino laukus, gyventojus laukia badas (jis net per tankiai lanko lenkų valdomą Galiciją), dėl ko šįmet čia ne bus nė kariumenės manevrų.

‖ Italijoj siautė smarkios audros su debesų praplyšimais, nuo ko daugelyj vietų užgimė tvanai. Snigo ne tik Alpų kalnuose, bet ir Lombardijoj. Oras umai atšalo.

‖ Mieste Havanoj užgimė smarkus mušis straikuojančių darbininkų su scabsais. Muštynėse vienas darbininkas likosi užmuštas, o du sunkiai, gal mirtinai, sužeisti.

‖ Mieste Tsinausa, Chinuose, likosi išlipinėti plakatai chiniškoj kalboj, kuriais gyventojai kviečiami išpiauti visus svetimtaučius į septynis mėnesius.

‖ Konstantinopoliaus priemiestyj Galata sudegė didelė kavinyčia. Iš degėsių ištraukė 20 sudegusių žmonių kunų, bet mena, kad sudegė daug daugiau.

‖ Netoli Thorno, Vakarinėjuose Prusuose, sudegė didžiausios Vokietijos cukraus dirbtuvės. Blėdį gaisro padarytą paduoda ant 5 milijonų markių.

‖ Prusų randas garsina, jog uždėrėjimas vasarinių kviečių ir rugių Prusuose yra tik vidutinis, žieminių kviečių ir rugių truputį geresnis.

‖ Ant salos Naujos Zelandijos, Australijoj, siautė žemės drebėjimai, kurie ypač mieste Wellington daug blėdies pridirbo, pagadino daug triobų.

‖ Mieste Ascoli keli kun. peteko po sudu už pardavimą iš bažnyčios brangaus abrozdo amerikoniškam milijonieriui Pierpont Morganui.

‖ Popiežius už savo delegatų ant Filipinų salų paskyrė zokoninką Benediktinų kliošioriaus, kunigą Ambroziejų Agiur.

‖ Iš pietinės Maskolijos, ypač iš Besarabijos, vėl bėga į užrebežius žydai; jie mat bijosi naujų skerdynių.

‖ Amerikanistų kongresas mieste Stuttgart, Vokietijoj, pasibaigė. Sekantis kongresas atsibus mieste Quebeck, Kanadoj.

‖ Kanadoj dega girios prigulinčios japoniečiui Asoki. Ugnije pražuvo keturi japoniečiai.

‖ Labradoro pakrantėse paskendo laivas „Salina." Iš buvusių ant jo žmonių — 4 ypatos prigėrė.

‖ Italijoj, Apeninų kalnuose pasnigo, sniego slėnyse yra ant vienos pėdos storai. Oras atšalo.

Nauji iszradimai.

‡ Profesorius Pickering garsina, jog per didelį žiuroną Lowe observatorijos patėmijo ant mėnulio paviršiaus didelį tamsų lašą dviejų colių ilgio ties mėnulio kruteru „Pluto." Pickering mena, kad tasai mėnulio vulkunas dar nėra ataušęs, jis meta ugnį ir tasai lašas yra tai dumai, kįlan

Trumpa senobes Istorija.

Isz maskoliszkos kalbos verte D.

pakliuvo plėšikams ir, kaipo vergas, parduotas buvo Irlandijon. Baisų gyvenimą jis vedė: kentė šaltį ir badą, miegojo ant žemės urve; terp laukinių žmonių, jam rodėsi, pavirtęs į laukinį, paskutinį žmogų. Tik dailus sapnai gelbėjo jį; jam sapnavosi, buk jis persikėlęs į kitą, šviesų Dievo svietą; kaszinkoks balsas iš gilumos, tartum, jam liepdavęs: „likšiol tu verkei apie savę; verk dabar apie kitus, ir pamatysi amžino gyvenimo saulę."

Patrikas ištruksta iš Irlandijos, pagal įkvėpimą to paties balso, mokinasi klioštoriuj Martyno iš Turo ir sugrįžta Irlandijon krikščionystės skelbti. Karaliaus rumuose jį apgina pranašė Brigita, kuri žaidžia ant kanklių ir sudeda dainas puotoms. Ji gieda, buk Patriko rankose esąs dyvinas žolynas, apsaugąs nuo myrio. Druidai ir bardai (dainiai) iš pradžios ėjo prieš Patriką, bet jis juos pritraukia prie savęs ir jie pavirsta į pamokslinįkus naujojo mokslo. Bardai prikabina savo kankles ant kryžių ir, gieda teip saldžiai, jog Dievo aniuolai prisilenkia iš dangaus jų paklausyti."

Šv. Patriko mokiniai įsteigė keletą klioštorių, o kuo karščiausi iš jų keliavo pamokslų sakyti ant sausumos. Garsiausiu terp jų buvo šv. Kolumbanas, kurs visą gyvenimą praleido kelionėj, perėjo visą Galliją, skelbė krikščionystę gilumoj stabmeldiškos Vokietijos, įsteigė keletą klioštorių, drąsiai barė už pasileidimą frankų karalius ir pabaigė savo dienas itališkam klioštoriuj ties Alpais.

Daug iš to, kuom naudojosi senobės druidai, pasiliko ir pas šitus pamokslinįkus. Jie žynavo iš žvaigždžių, nubrėždavo paslaptinius ženklus, jieškojo atsakymų iš skaitlinių. Navatniai jie išrodė: su ilgais plevėsuojančiais plaukais, pasirėmę ant ilgų lazdų, su kailio maišu ir maišeliu vinių ant pečių, po du, arba šventame skaitliuj dvylikos, jie keliavo per šalį: jie buvo nusidažę (tatuoti), kaip žyniai, blakstienai raudonai nudažyti; ant veido nupiešti išvinguoti paveikslai; jie nešiojosi su savim vaikines lenčiukes, parodydavo ant jų rašto mokslą, tartum, kokį slaptos mokslą, ir šaukdavo ant turgaviečių: „kas pirks išmintį?" Bet pas Irlandijos pamokslinįkus kartu su tuom buvo daug drąsos, atsižadėjimo ir karšto tikėjimo. Savo papročiuose jie netoli buvo nužengę nuo aplinkinių puslaukinių žmonių ir mokėjo sujudint jų širdžių jausmus.

Apie 700 metus K. G. beveik visa Europa gyveno budu, panašiu į aprašytą Homėro. Barbarai savo tamsumu paglemžė apsišvietusius žmones. Vėl išnaujo reikėjo europiečiams pradėt mokytis ir pagerint savo gyvenimą.

— GALAS. —

Paejimas organiszko svieto.

Pagal Bittneri.

ĮŽANGA.

Sviete nėra tikros ramybės: viskas kruta, vystosi, lavinasi, žengia prie augštesnių formų. Žmogus teiposgi nepasiganėdina savo šiądieniniais darbais, įnagiais, užaugintais vaisiais, bet stengiasi nuveikti vis ką geresnio, gerina viską. Visi žmonių nuveikti darbai, kokius matome ant žemės, yra, teip sakant, išdygę iš seniau buvusių, yra pagerinimu, geresniu pritaikymu prie šiądieninių sąlygų. Mokslai, dailės šakos, net platinantis labiausiai mokslus raštas, kokį šiądien civilizuoti žmonės vartoja, yra tik pagerinimu seniau vartojamų; šios dienos musų literos yra išsidirbusios iš abrozdinio rašto, kokį dar šiądien vartoja Amerikos indijonai.

Kaip žmogus visus savo darbus stengiasi gerinti, taikyti prie gyvenimo reikalų, teip daro ir gamta. Kaip žmogus nesiliauja dirbęs, gerinęs viską, ką gali, tą patį daro ir gamtos pajiegos, jų pagerinimo darbas nė ant valandos neapsistoja, nors vaisių to darbo negalima umai patėmyti, permainos gamtoj atsibuva iš palengvo. Ir žmonių daromi pagerinimai teiposgi ne umai atsibuva. Nuo išradimo pirmo šu ratais vežimo iki dabartinių geležinkelio trukių perėjo juk teiposgi tukstančiai metų. Gamtos padarytos permainos svarbesnės, todėl ant svarbesnių permainų reikia ilgesnio laiko.

Bet kas gi yra ta teip vadinama gamta? Ar gi tai yra tik tas mažas trupinėlis vadinamas musų žeme, kurį žmogus gali aplink apkeliauti į šimtą dienų, arba dar į trumpesnį laiką? Arba tai yra didelė musų saulės sistema, ant ¾ milijono kartų didesnė už tą dalį, iš kurios susitvėrė planeta, ant kurios mes gyvename, kurioje musų žemė yra tik vos užmatoma maža žvaigždutė? Arba tai yra sistemai milijonų saulių, matomų ant dangaus pavidale žvaigždžių, kurių rubežiai skęsta palšoje šviesoj „Paukščių kelio"? Ne, gamta apima dar platesnius rubežius, gamta peržengia rubežius musų supratimo, siekia net ten, kur protas žmogaus nepasiekia. Gamta užima visą matomą ir nematomą pasaulę, apimamą ir neapimamą musų protu.

Tuose neišmieruotuose pasaulės ruimuose mes nerasime nė vieno nekrutančio, nepersikeičiančio kuno lygiai dabar, kaip laike jų besitvėrimo. Dvasia, kuri į minutą laiko galėtų apžvelgti milijonus metų, pamatytų žvaigždes, milžiniškas saules, aplink kurias, kaip peteliškės aplink žiburį, sukasi planetos. Kodėl gi viskas sukasi, kodėl tie svietai, saulės ir planetos su savo mėnuliais nesilsi, bet kruta? Taigi aišku, kad tas krutėjimas reikalingas. Dideli dangiški kunai per pasaulės ruimus traukia vis tolyn ir tolyn, kadangi gamtos pajiegos neduoda jiems apsistoti, velka juos vis toliau ir toliau, į geresnes vietas, kur jie geriau savo užduotį atlikti gali. Suprantama, mes nežinome, koki mieriai paskirti tiems dangiškiems kunams, ką gamta nori atsiekti versdama viską krutėti. Mes galime vien spėti, dasiprotėti, kad gamtoj yra tiesos, sutikmėj su kurioms krutėjimas turi atsibuti linkmėj mažiausio žudymo energijos.

Tuose krutėjimuose didiejie kunai patraukia mažuosius, kaip tėvai vaikus; saulės atsiskiria nuo netvarkos „paukščių kelio" ir iš palengvo tveria savistoves sistemas, teip kaip atskiros tautos priešistoriškuose laikuose atsiskyrė nuo motiniško kelmo ir sutvėrė sau atskiras viešpatystes. Paskui tulos planetos persikeičia į mėnulius, iš netvarkos išsidirba tvarka ir ant galo atsiranda vieta, kur sėkla gyvasties gali įleisti šaknis, pražydėti ir išduoti vaisių.

Perėjo nesuskaitoma metų daugybė. Kas buvo tąsyk, kada gyvybė ir gamtos pajiegos kovojo ir ant galo pergalėjo tas žiaurias pajiegas, kurių rankoms pavestas buvo darbas parengimo svieto pamatų? Tą gamta paslėpė nuo musų akių žemės ir kalnų sluogsniuose, lyg pavydėdama mums žinios apie praėjusių laikų savo darbus. Paslėpė vienog vėltu, nes žmogus ir ten prisigriebia ir suranda tą, ką gamta paslėpė nuo musų akių. Į gilesnius žemės sluogsnius po sunkiam darbui prisigriebia kalnakasys, o su juom drauge, arba kartais ir pirmiaus, mokslinčius tirinėtojas. Tose gilumose, teip kaip senovės Egipto faraonų kapuose mokslinčiai suskaitė užrašus ir darbus palaidotų, geologai susekė gamtos paslaptis, nuo žmonių paslėptas žemės gilumose apie susitvėrimą musų žemės žievės, o paleontologai, tirinėjanti praėjusių laikų išnykusią jau gyvybę, susekė tose žemės žievės gilumose koki gyvunai ir augmenys prieš daugybę amžių gyveno ir augo ant žemės; jie susekė pratėvius dabartinių gyvunų ir augančių augmenų.

Pasinaudodami iš mokslo *archeologijos*, užsiimančio tirinėjimais liekanų kulturos senų laikų tautų, iš užsilikusių iki šiam laikui liekanų, iš Egipto piramydų, obeliskų, žinyčių ir visokių parašų ant tų monumentų, mes šiądien galime kaip ant delno matyti visą gyvenimą egiptijonų, jų užsiėmimus, kulturišką laipsnį, ant kokio jie pasikėlė, tikėjimą ir apeigas; teipjau iš liekanų iškastų iš žemės sluogsnių, iš suakmenėjusių kunų gyvunų ir augmenų, mes galime perstatyti permainas, visą išveizdį gamtos ir gyvybės visokių laikų, istoriją susitvėrimo musų žemės ir visko, kas prieš daugybę amžių ant jos atsitiko.

Peržiurėkime mes tuos seniai perėjusius laikus gyvenimo musų apgyventos žemės.

Žengkime į tuos tolimus laikus, kuriuose gamtiškos pajiegos ant musų žemės, su neilstančia energija turėjo parengti dirvą laimei ir vargams, iš kurių naudojamės ir mes, vadinanti savę išaugštintais, gamtos privilegiruotais sutvėrimais, kaipo palaikais visiems gamtos parengtais.

Mes norime perskaityti lapus musų žemės istorijos, visą jos gyvenimą per milijonus metų, pradedant nuo chaoso be tvarkos iki musų dienų. Ne abejojame, kad toje musų žemės istorijoj rasime daug žingeidaus ir užimančio.

Vienog pirm pradėjimo peržvalgos praėjusio musų žemės gyvenimo ir permainų gyvenusių ant jos gyvų sutvėrimų ir puošusių laukus augmenų — mes privesime tulus paaiškinimus, be kurių sunku but suprasti visas tas atsitikusias ant žemės permainas.

Kaip jau paminėjome, viskas, ką mes žinome iš praeities musų žemės ir gyvenimo organiško svieto, remiasi ant pažinties sudėjimo žemės žievės, kuri susideda iš čielos eilės sluogsnių visokio sudėjimo ir išveizdžio. Kiekvienas iš tų sluogsnių turi atsakantį senumą; susipažinęs gerai su geologijos mokslu, be jokio apsirikimo gali pasakyti, kokiam perijodui žemės gyvenimo atsako kiekvienas iš tų sluogsnių. Taigi aišku, jog peržiurint sudėjimą žemės žievės, mes iš vienos pusės turime tos žievės sluogsnius, o iš kitos jų senumą: juo giliau yra koksai sluogsnis, juo seniau jis yra susitvėręs, taigi jis senesnis, juo augščiau yra — juo jis jaunesnis, taigi vėliau susitvėręs.

Geologai padalino žemės žievės sluogsnius pagal jų padėjimą ir laiką susitvėrimo. Pirmutinė kliasifikacija vadinasi *stratigrafiška*, antroji gi — *chronologiška*. Iš čia padėto paveikslėlio, viršutinė dalis kurio perstato perpiovimą žemės žievės su jos sluogsniais, skaitytojas gali suprasti ir padėjimą tų sluogsnių ir jų geologišką kliasifikaciją. Reikia čia vien pridurti, jog ant paveikslėlio parodytas ideališkas išveizdis, taigi toks, kokio gamtoj beveik negalima patikti: čia parodyti visi sluogsniai, ištikro gi jų visų vienoj vietoj negalima patikti.

Perpiautas išveizdis žemės žievės.
Uždengti sluogsniais Kordilječių kalnuose.
F — lava; E — barathai, trappai, trachitai; D — profiral; C — serpentinas, diorita; B — senas granitas, gramilitas, sienitas; A — granitas.

Sluogsniai paženklinti literoms nuo *A* iki *F* perstato pirmutinę, teip vadinamą *ažoišką*, neturinčią nė jokių gyvų daigtų žievės dalį. Ji susideda iš sustingusių *vulkanišku* arba *plutoniškų* uolų. Vertikališki, išsišakoję dryžai, parodo vietas pertraukimo toms uoloms viršutinių sluogsnių dar tuose laikuose, kada jie buvo nesustingę, skystame pavi-

(Toliaus bus.)

Nauji Rasztai

Ausztant. T. T. Ježo apysaka. Lietuviszkai iszguide JonasMontvila. 1904 m. Brooklyn, N. Y. 298 pusl.

Šita apysaka tilpo pirma „Žvaigždėj", dabar skyrium į knygą atmušta, todėl „Žvaigždės" skaitytojai ją nuo seniai pažįsta. Ji versta iš lenkiško, parašyta Ježo, kuris pas dvasiškiją ne turi didelės malonės. Parašyta užimančiai ir verta perskaitymo. Lietuviškas vertimas geras, nors yra ir ne geri išsitarimai, toki kaip pv. dada.

Chemija. [illegible] 36 paveikslelials. Parasze Rosco[illegible]erte S. M. Plymouth, Pa. 1904 [illegible] Iszleita kasztais Tevynes Mylė[illegible] Dr-stes. 116 pusl.

Yra tai 11 knygutė išleista kaštais Tevynės Mylėtojų Draugystės. Chemija yra tai vienas iš svarbiausių mokslų, ją pažinti naudinga kiekvienam žmogui. Šitoje knygutėj tasai mokslas, jo pamatai, aiškinami teip prieinamai, kad gali suprasti ir mažai apšviestas žmogus. Už išvertimą knygutės garbė jos vertėjui, o Tėvynės Mylėtojų Dr-tei už jos išleidimą.

Draugas. Pirmeives lietuviu jaunuomenes laikrasztis. Nr. 2. 47 pusl.

Telpa šitame numeryj sekanti straipsniai: spaudai leidus — Kapsuko; Mokslo skyrius — Buvusio L. D. P. sanario, Iš už kulisų — V-tė; feljetonas — Europos lietuvio; Proletariaus laiškai — Inteligento — proletarijaus; Lietuviškų laikraščių peržvalga — B-ys. Korespondencijos apie vidutines ir augštasias mokyklas; Iš visuomenės ir politikos gyvenimo.

Kun. J. Deharbe, D. I. Rymo-Katalikiszkas didesnysis Katekizmas del lietuviszku mokslainiu Amerikoj. Chicago, Ill. Iszleistas „Kataliko" 1904 m. 196 pusl.

Apart katekizmo, yra knygoj ir priedas apimantis: „Budą atlikimo išpažinties, su maldoms ir ministrantura. Kalba vertimo ne geriausia: vartojami dar vis „vaisiai žyvato" „ir „griešniejie." Knyga atspaústa ant labai prastos popieros.

Maskoliškoj kalboj išėjo knyga, parašyta profesoriaus Dorpato universiteto, Lautenbacho, p. a. „Kratkij abzor litovskoj literaturi."

Žeigeidus atbalsiai arba echo.

Prancuziškas laikraštis „L'Intermediaire" patalpino aprašymą vietų, kur kiekvienas balsas išduoda žingeidžius nepaprastus atbalsius arba echo. Visi žino, kad šuktelėjus girioj, šauksmas išduoda echo, kalnuose balsas atsiliepia net kelis kartus; yra vietos Europoj, kur kiekvienas balsas išduoda kelissyk, arba net kelioliką kartų atbalsį. Atbalsys arba echo Woodstocko parke dienos laike atsikartoja 17 kartų, o naktyj net 20 kartų. Gulinčiame terp kalnų Nere kiekvienas šukteltas žodis atsikartoja 9 sykius. Valijoj, po tiltu Menai, laike mušimo polių, kiekvienas į polių sudavimas, atsimušdamas į kitus polius ir vandenį, atsikartoja 25 sykius ir apart to dar prie to girdėt balsas panasus į žmogaus vaitojimą. Žingeidžiausią echo vienog išduoda viena katalikiška bažnyčia mieste Arigente, Italijoj. Čia, matyt per nežinojimų, spaviednyčią pastatė tokioj vietoj, nuo kurios nors tykiausias žodis išduoda gana aiškų atbalsį kitose bažnyčios vietose. Iš to ypač šeimynose užgimė daug nesutikimų, paslaptį besispaviedojančių girdėjo bažnyčioj buvę ir tą, ką išgirdo nuo besispaviedojančių, ne slėpė, bet pagarsino, vyrai išgirdo savo moterų paslaptis. Iš to užgimė provos, pasimetimai porų, net žmogžudystės. Kadangi ir kunigas provose ne buvo aplenktas ir jį skundė jo parapijonai už negerus pamokinimus, tai ir jam tie atbalsiai buvo neparankus. Ant galo spaviednyčią perkėlė į kitą vietą ir tuom norintiems išgirsti išpažinties paslaptis likosi atimtas galėjimas girdėti išpažinimą.

Laike uždarymo Lubline jezuitų klioštoriaus ir atėmimo nuo jų bažnyčios, teiposgi pasirodė, jog sėdint klioštoriaus perdėtinio spaviednyčioj buvo girdėti balsai besispaviedojancių kitose. Mat jezuitų pažinta fiziškas balso tiesas ir iš to jie mokėjo pasinaudot: perdetinis ne tik galėjo žinoti paslaptis besispaviedojančių, bet ir pamokinimus po jo valdžia esančių kunigų ir iš to trauke naudą sau ir zokonui....

Vietines Žinios.

— Šią žiemą visokiose miesto dalyse bus parengta 30 vakarinių mokyklų pasimokinimui angliškos kalbos jos nemokantiems ateiviams. Pereitą žiemą vakarines mokyklas lankė iš visó 14772 ypatos. Daugiausiai lankytojų buvo vokiečių, nes 2989, švedų 2940, čekų 1306, lenkų 1166, italijonų 1069, lietuvių gi tik 64, šveicarų 59, belgijonų 54, sirijonų 52. Taigi mat lietuviai žengia paskutinėse eilėse, nors jų yra daug daugiau negu, paveikslan, holandiečių, o tuom tarpu vakarines mokyklas holandiečių lanke daugiau negu dusyk tiek, ką lietuvių.

— Namuose pn. 21 Auburt av. 40 metų vokietis Lorenz Lentsch pereitos nedėlios dieną peršovė savo podukrą Augustę ir jos numylėtinį Evaldą Foler, o paskui ir pats persišovė. Pats atliko ant vietos; sunkiai sužeistą merginą nugabeno į Šv. Juozapo ligonbutį, bet daktarai ne turi didelės vilties, kad ji galėtų išgyti; Foler pašautas ne mirtinai. Mat Lentsch pats buvo įsimylėjęs į savo podukrą ir nekentė, kad ji priiminėjo jaunikį.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 472ypatos, kuriame tai skaitliuje buvo 264 vyriškiai ir 208 moterys; vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 163, senelių virš 60 metų 79. Daugiausiai mirčių buvo nuo žarnų uždegimo, nes 102, nuo džiovos 52, nuo širdies ligų 39, nuo plaučių uždegimo 32. Užmušystų papildyta 37.

— Pereitos nedėlios diena buvo gana karšta Chicagoj, todėl daugelis žmonių šaltame vandenyj jieškojo atsišaldymo. Kiek iki šiol žino, besimaudydami viešose maudynėse, pereitą nedėlios dieną prigerė du vaikai.

— Ateinančią nedėlios dieną, 8 val. vakare, gyvenime Dr. Graičiuno, pn. 3202 S. Halsted st., atsibus susirinkimas „Aušros Dr-tės," ant kurio užprašomi lygiai sanariai, kaip ir draugai ir priešai mokslaeivių ir Aušros Dr-tės.

— Chicagos skerdinyčių distrikte pereitos nedėlios dieną likosi peršautas negras Thomas Taylor. Peršovė jį teiposgi negras Leonard Duncan, bet jam pasisekė pabėgti.

— Pereitos nedėlios dieną, ant kertės 44 ir Halsted st., rado sunkiai pašautą štraikuojantį skerdinyčių darbininką Jerry O'Leary. Mena, kad jį peršovė policistai Englewood policijos stacijos.

Atsiliepimas į Brooklyno kriaučius.

Išgirdęs, jog Brooklyno kriaučiai atsiųs paaukautus pinigus ant kelionės delegato ant terptautiško darbininkiško kongreso į Europą, pasiučiau aš jiems laišką, reikalaudamas sugrąžinimo mano įmokėtų į uniją pinigų, nes prigulėdamas suviršum per trįs metus, įmokėjau daugiau kaip 10 dol., nors man ne buvo reikalo prigulėt, prigulėjau ant labo visuomenės. Dabar, matydamas, kad unijai ne rupi visuomeniška gerovė, bet tik ypatiški bizniai, kaip iš dabartinio atsitikimo galima matyt, aš reikalauju mano pinigų, kurių ant asabiškų biznių duoti ne noriu.

Dabar susitvėrusi kompanija, po vadovyste tulo p. K., išnaudoja uniją, o visokius visuomeniškus ir tautiškus užmanymus peikia ir niekina kaip įmanydama. Vieną kartą girdėjau Newarke, ant parengtų prakalbų vietinės S. L. A. kuopos 31 d. liepos, minetas Brooklyno organizatorius savo prakalboj išpeikė Brooklyno kooperaciją Lietuviško Tautiško Namo; daug ko ne galėdamas užmest, sakė, kad Brooklyne susitvėrusi yra kooperacija, kuri pabudavos brooklyniečiams karčemą. Nors minėta kooperacija uždėtų ir karčemą, tegul tik nė vieno ne išnaudos ir ne peiks visuomeniškų užmanymų, kaip daro kompanija susitvėrusi išleisti ne gramatišką laikraštį.

P. K., porą metų atgal, atsikraustęs į Brooklyną, buvo didžiausiu unijos priešu, atkalbino vieną kontrakterį N., kad nepriguletų į uniją ir su juom susidėjo varyt biznį be unijos, tikėdamas gaut scabsų, bet Brooklynę jų daug ne gavo, tai nuvažiavo į Baltimorę, iš ten parsigabent, bet ir ten ne gavo, mat ir ten jam nieks neužsitiki, tai turėjo paleist biznį. Tad p. K. sumislijo kitokiu keliu uniją išnaudot. Į tą tarpą pasitaikė unijai išrinkt urėdninkus minkštaširdžius, kurie už stiklą degtinės parduotų visą uniją, o kad visą ne galima, tai galima nors kiek pasinaudot, Minėtas p. K. pradėjo peikt visus kitus užmanymus, girdamas tik suorganizuotą savo kompaniją, įkalbinėjo unijai, kad prisidedama su keliais šimtais doliarių, paremtų tą jųjų kompaniją, bet unija teip daug duot atsisakė tik prižadėjo, parengusi pikninką, paaukaut visą pelną pikniko ant išleidimo laikraščio be lietuviškos gramatikos. Teip ir padarė: atidavė unijos pikninko pelną ant laikraščio ir unijos prezidentas ne tingi ant mitingų pazvanyti, kad kiekvienas prigulintis į uniją, ne atbutinai turi užsirašyt tą laikraštį, užmokėt 2 dol., nors dar ne žinia, koks bus tas laikraštis, kurio redaktorius ne moka lietuviškai rasyt, tai nieks nesiskubina užsirasyt, per tai mažai yra pinigų ant išleidimo. Minėtas organizatorius užsimanė prikalbėt, kad unija atimtų paaukautus pinigus ant kelionės delegato į Nyderlandus ir juos atiduotų ant laikraščio. Teip ir padarė.

Bet aš mano pinigų ne duodu ant laikraščio; gal duosiu, kaip pamatysiu, koks bus laikraštis, dabar reikalauju, kad mano aukauti pinigai ne dingtų pas jus; ant ko buvo aukauti, ant to tegul ir lieka, ne žiurint, ar delegatas važiuos šįmet, ar už dvejų metų ir kas važiuos, man ne galvoj. Aš ne noriu but visuomenės išjuoktas ir paniekintas.

Parodykit, ką unija nuveikė ant tautisko labo? Ji vien niekina tautiskus reikalus ir tai tik per nedorus vadovus, kurie uniją išnaudoja ant savo labo.

Gal mano laiško komitetas ant mitingo ir ne perskaitė, gal vieni sau sužinojo, tai pagarsinu unijai ir visuomenei, kad nuo išnaudotojų apsisaugotų. Aš ne užstoju kelio jų laikraščiui, tik reikalauju, kad mano auka ne butų suvartota ant ko kito, ji turi but apversta ant to, ant ko buvo iš syk paskirta.

Dumša.

Atsiliepimas D. L. K. Vitauto Dr-tės.

„Lietuvoj" patėmijome straipsnį (tai ne straipsnis, tik apmokėtas privatiškas apgarsinimas, toks kaip ir apgarsinimai apie tavorus. Už straipsnius redakcijos atsako, už apmokėtus apgarsinimus atsako tik apgarsinimą parašęs. Su apgarsinimų rašėjais laikraščiai ne veda polemikų. Rd.) brolio Vinco Stankevyčiaus, kuriuom likosi užgauta musų draugystė (mes to užgavimo nematome. Rd.).

Velionis Stankevičia ir jo brolis nenorėjo, kad musų draugystė prigulėtų prie Susivienyjimo, bet norėjo prigulet į Sandarą, paskui ir Sandarą ir draugystę abudu apleido.

Kada velionį atidavėme į beprocių namus, jis nuo 7 mėnesių ne buvo užmokėjęs prigulinčio mokesčio. Juk nė jokia draugystė ne šelpia sanario išbraukto iš knygų už nemokėjimą prigulinčių mokesčių. Stankevyčia gulėjo beprocių namuose visų užmirštas. Draugystė vienog neužmiršo, bet pasimirus, davė 60 dol. (ne 50) ant palaidojimo.

Teiposgi ne tiesa yra, kad velionis [illegible] kaunalais, iš kur [illegible] nis pirmutinis užmane aukaut ant paminklo kunigo Burbos ir Paryžiaus parodos, nes visi sanariai nutarė aukaut.

Jonas Ambrazaitis.

Talpiname tą Atsiliepimą, bet drauge priduriame, kad nė joks laikraštis ne veda polemikų su privatiškais apgarsinimais, o tokiu yra pagarsinimas Stankevičiaus apie laidotuves jo brolio.

Redakcijos atsakymai.

Stasiui Valaskui. Iš Tamstos laiško ne galima suprasti, ko Tamista nori pamokyti korespondentą? Laiške Tamistos ne matyt, kad butum ne sakęs apie „Aušrą" to, ką korespondento buvo pasakyta. Jeigu todėl korespondentas parašė teisybę, tai prieš ką Tamista protestuoji? Teisybę rašyt kiekvienas turi tiesą! Tamistai rodosi, kad turi tiesą apšmeižti „Aušros Dr-tę," o užgini korespondentui rašyti apie tuos apšmeižimus. Pardavinėjimas knygų ir ražančių yra privatiškas biznis, į tą biznį korespondentas nesikiša. Nori Tamista korespondento pravardės. Kitas korespondentas, rašydamas apie apšmeižimus, pasirašė pilna pravarde. Jeigu jis parašė neteisybę, gali nuo jo pareikalauti, kad atšauktų ir parašytų, kaip iš tikro buvo sakyta; jeigu gi parašė teisybę, tai ko gi Tamista nori? Asabiškiems pasikoliojimams reikia jieškoti kitos vietos o ne laikraščio. Jeigu parašymas teisybės gali kenkti, tai dar labiau juk kenkia apšmeižimai. Tamista gali mesti ne gražius apkaltiimus bet tik persitikrinęs, kad jie teising!.

Ką Republikonų Partija padarė darbininkams.

Kaip prezidentas Roosevelt įgijo vardą didesnio darbininkų draugo negu kiti pirm jo buvę prezidentai.

Didumėnė ateivių iš Europos, pastojusių Suvienytų Valstijų ukėsais yra darbininkais, kuriem klausymas apie algas, darbo valandas ir abelnas darbo išlygas yra didžiausia užduote. Pajiega balsavimo ženklina pagelbą, pagerinimui jų išligų, tą balsą turi atiduoti už partiją pasižadėjusią dirbti pagerinimui jų buvio.

Toji partija yra Republikonų, kuri visuomet buvo ir yra darbininkų draugu. Republikonai paliuosavo vergus, reikalaujantiems davė darbą, pakėlė darbininką augščiau už kitų šalių darbininkus ir 1897, kuomėt po Demokratų valdžia, darbininkas stengėsi gauti nors menkai apmokamą darbą, Republikonai visą tą panaikino davė visai šalei išteklių, darbininkui geras algas ir pakaktinai darbo sulyg šiuom laiku.

Tai pasidarė dėl to, kad žmonės, kurie veda šalies reikalus yra tokiais, kuriems darbininko gerovė visuomet rupi.

Šita partija paduoda savo kandidata ant prezidento Theodorą Roosevelt, didį vadą, dabartinį prezidentą, vyrą, kurs stovi ant aukščiausio laipto, kaipo draugas ir paremėjes visų šios šalies darbininku.

Jis kovojo už aštuones valandas darbo, už veržimą darbo per jaunus vaikus, už sudavadijimą valandų moterų ir vaikų darbo, už apsaugojimą darbininkų gyvasties, už saugojimą jų reikalų ir daugybę kitokių darbininkams pagerinimų. Dabar jisai sutvėrė Pramonės ir Darbo šakas su ministeriu vedimui tų šakų.

Roosevelt yra pirmutinis prezidentas, kurs tiek daug yra nuveikęs ant pagerinimo išligų, darbo darbininkų ir tobuliško pasikėlimo, kad įsteigė net skirtingą šaką ant išklausymo, ištyrimo ir sudavadijimo ju reikalų per tam tikrą urėdišką šaką.

Taigi, nėra dyvo kuomet šiais persitikrinę šimtai ir tukstančiai darbininkų iš Vokietijos, Ungarijos, Austrijos, Rosijos, Italijos, Čekijos, Lietuvos ir Slaviškų provincijų, yra Republikonais ir kad ateinančiam spalių mėnesyje atiduos savo balsus už Roosevelt ir Fairbanks ir visus kitus Republikoniškus kandidatus kurie bus ant tikieto.

Jie žino kan didėji Republikonų partija, kad prezidentas Roosevelt ir Republikoniški kongresmanai visuomet dirba už jų gerovę ir kad jiems pasidėkavojant, darbinikai gauna dideles mokestis, daug darbo, gražų namų užlaikymą šioje liuosoje žemėje ir pasekmę ateitėje.

Visi darbininkai žino, kad tą viską norint įgyti, turi balsuot už Republikonišką tikietą, prikalbinėt savo draugus balsuoti ir stengtis kiek galint kad liktusi išrinkti visi Republikoniški kandidatai, kurie bus ant tikieto.

Jų šauksmas anteinantį spalių mėnesį turi buti Roosevelt ir gerovė.

Draugyscziu Reikalai

[illegible]

So. Boston, Mas. Lietuviszka Draugyste (?) tures savo baliu dienoje Labor Day. 5 rugsejo, 311 Albany st. Boston Mass, ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kviecziа atsilankyti. Balius prasides 1 val. po pietu. Inženga yyrui su mergina $1.00, su dviems merginomis $1.25.

(9—2) Komitetas.

Chicago. Jaunu Vyru Draugiszkas Kliubas tures savo ketvista baliu subatoj, 1 d. spaliu, Pulaskio saleje, 800 S. Ashland av. terp 18 ir 17 ul. Prasides 8 val. vakare. Iženga 25c. ypatai. Grajis populiariszka orchestra prof. Bremhall's. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kviecziа atsilankyti ir pasilinksminti.

(9—2) Komitetas.

Chicago. Didelis demokratiszkas mitingas 12-tos vardos bus laikytas subatoj, 3 Rugsejo, 7:30 val. vakare saleje Jos Kovarskio 1193 S. Oakley av. ant kurio visus lietuvius kviecziа kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolio, Petro Martinaiczio ir Pranciszkaus su Dominiuku Lipsztu, kaimo Iszdageczių, Sziauliu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Kazimieras Martinaitis,
130 Jackson st., Newark, N. J

Pajieszkau savo pusbrolio, Motiejaus Rastaucko, Suvalku gub., gmino Zaliosios, kaimo Rudžiu, pirmiau gyveno Indian Terrytory. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

V. Anskaitis,
149 Ohio st., McKees Rocks, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Jono Bridikio, Kauno gub., Raseiniu pav., Skaudviles vol., Marginiu sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Stany Bridiks,
Box 138, Broghton, Pa.

Pajieszkau naszles be vaiku arba ne jaunos merginos, mokanczios raszyti, dievobaimingos už gaspakine ir pagelbeti prie szioro. Atsiszaukti ant adreso:

164 Canalport av., Chicago, Ill.

Pajieszkau Grasiunes Kaziuliunaites, Kauno gub., Panevežio pav., sodžiaus Dumblinu. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Peter Strazdas,
153 State st., North Adams, Mass.

Pajieszkau Antano Matuzo, isz kaimo Varmuniu, Sziauliu parap, Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

V. Bartiszeviczius,
705 S. Jefferson st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Antano ir Stanislovo Vilkevicziu, Kauno gub., Raseiniu pav., sodos Bilonu, turiu svarbu reikala. Atsiszaukite ant adreso:

V. Novicky,
511 So. 14th st., Sheboygan, Wis.

Pajieszkau savo brolio. Juozapo ir Jono Gelžiniu, Kauno gub., Raseiniu pav., Kviedainos miestelio, Juozapas gyveno S. Boston, Mass., Jonas Skagway, Alaska. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ludvik Gelžinis,
439 W. Randolph st., Chicago, Ill.

(16—IX)

Kas atsiunte du laiszku su stampoms iszPittsburg, Pa., 2804 Smallman st. viename $5.20 kitame 75c? Te prisiuncza savo pravarde kad žinotume kam pareikalautus daigtus pasiusti.

„AUSZROS" Dr-tes fondas, besimokinancziai lietuviszkai jaunuomenei.

Buvo.....$674.85

Isz Hartford, Conn: Vincentas Czurila ir Antanina Czuriliene po $1.00: Aleksandra Szerengeviczia 50c; Bened. Sapronczika, Chas. M. Goddard ir Baltram. Kurauckas po 25c: Jonas Puskunigis, Leonas Satinckas, Ivan Zajarniuk (ruskis), V. Gutersloh, Simonas Micziulis, Antanas Žemaitis, V. Lebeckis ir lietuviszkas buczerninkas po 10c; Adomas Augustinaviczis, Juze Augustinavicziene, Vincas Koveckis, August Sztabart, Jonas Remas ir St. Mockus po 5c.

Isz So. Manchester, Conn. Jos. Januszkeviczis, Ben. Salaveiczika ir Juozapas Leszkis po 25c; Morta Brazauskiute 15c; Magdelena Kriauziute, Ona Ulinskiute, Leontina Petrauskiute, Jonas Nikžentaitis, Jonas Leszkis, Jokubas Gudaitis, Benedikta Masziurkiute ir Rozalija Zokaitiene po 10c; Marijona Nikžentaitiene, Barbora Kumpiute, Šimeonas Kalonaitis, Antanas Gudaitis ir Antanas Strimaitis po 5c. Viso $6.30. Isz to: 10c. ant persiuntimo: $1.20 kankiniams, „Auszra" 5.00

T. Vaitkus, Thorp, Wis 25

Per apvalkszcziojima szv. Izidoriaus Dr-tes So. Chicagoj 1 d. gegužio surinkta $2.20, isz kuriu kankiniams $1.00; Visztaliui 20c; mokslei viams.....1.00

$681.10

Reikalingas man labai lietuviszkas advokatas (Lawyer), te atsiszauke ant adreso:

Mike Junaitis,
Box 163, Piedmont, W. Va.

Pasarga prie szifkorcziu.

Nuo dabar emigrantai važiuojanti in Amerika turi tureti szifkorte ir $15.00 pinigu kiszeniuje. Kas neturi $15.00 apart szifkortes, to neinleidžia in Amerika pakol jo gimines jam neprisiunczia, o jei ne, tai gražina ji atgal. Tokios dabar yra naujos tiesos emigracijos užveizdos.

Nauji lapeiei apie Socializma!

Mieli Draugai!

Nauji lapeleis iszejo vela ka tik isz po spaudos, (formate 6x9 coliu 16 puslapiu). Intalpa: „Socialistu Platforma" (su paveikslelliu) „Trustai Kapitalistu," „Kiek yra moteru darbininkiu Amerikoje," „Gerai suprantanti? Perstatytojai," „Samdoma Savastis," „Labdaryste Kapitalistu" (su paveikslelliu). Siberija Amerikoje, Colorados Valstija (su paveikslelliu). Kiekvienas, kurs prisius 10 centu aplaikys 5 tokes broszureles. Norinti platinti socializma raszykite pas

K. Rutkus,
564 Hamilton st., Cleveland, Ohio.

Lietuviszka Aptieka.

Kuri randasi po **No. 167 W. 18th ir Union st.,** nuo 1 dienos rugpjuczio pe rejo ant m

BREVIORELIS

KATALIKIŠKA MALDU KNYGELE,

Pavesta Lietuvos Katalikiškai Jaunuomenei.

Knygelės mieras 2½×3¾. Puslapiu 140, storis ¼ colio.

Maziausia, graziausia ir smagiausia maldaknygė ant šitos baznyčios. Miltos, misiparai ir supliokcijos dvejose kalbose; lotyniškai ir lietuviškai. Turi visas reikalingas meldas ir kalendorių teip kaip didelė knyga. Balta plona gera popiera. Čia yra jos paveikslliai ir prekės:

No.1901.

Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo kaip skurtiniai, gražus išspausti išmarginimai, lapų kraštai raudoni. Prekė.....40c

No.1902.

Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo lyg skurtiniai, gražus išspausti išmarginimai, auksuotas kryžutis ant šono, auksuoti lapų kraštai. Prekė 50c

No.1903.

Juodos francuziškos skurelės kieti lygus apdarai, auksiniai parašai ant šono ir nugaros, lapų kraštai bagotai raudonai auksuoti, rundini kampai.

Prekė $1.00

No.1904.

Juodos francuziškos lygios skurelės, minkštai išrišti apdarai, kampai išmarginti, auksiniai parašai ant nugaros ir šono, raudonai bagotai auksinti lapų kraštai, rundini kampai.

Prekė $1.25

No.1905.

Baltos skurelės kieti druti apdarai, gražus išspausti išmarginimai, auksuoti lapų kraštai.

Prekė 50c

No.1906.

Baltos skurelės minkštai išrišti apdarai, per abu galu bėga auksuotos juostos, auksuotas kryžius ir ant nugaros parašas, auksuoti lapų kraštai, rundini kampai. Prekė 75c

No.1907.

Baltos celuloidos gražus apdarai, išrodo kaip balčiausias sloniaus kaulas, čysta, slidi, žvilgantį; ant šono auksuotas kielikas ir kvietkelė žaliais ir kitokių parvų lapeliais, rundini kampai, lapų kraštai bagotai auksinti, su viena kauline ant vidurio kabute. Prekė $1.50

35 Gyvenimo Vaizdelial susidedanti iš aštuonių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatves vaikai; — Paparčio žiedas; — Miško sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99..15c

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios, Dalis I. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1903 m. pusl. 280. Čia telpa 141 labai gražiu, jaukingu ir žingeidiužu pasaku. Kas šita knyga turės, tam gera ir gražiu pasaku niekados netruks. Preke neapdarytos.....$1.50
Apdaryta.....$2.00

43 Pasakos iš gyvenimo lietuviškų Velių bei Velnių, surinktos D-ro J. Basagavičiaus, 470 puslap., Chicago, Ill. 1908 m. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražiu pasaku: apie roją (dangų), žyščiu, pekla; apie giltine, mara, kelera, apie dvasea (dušias), velnius, 'u valdinimai ir tt. Pasakos užrašytos t kioje kalboje kokioje buvo pasakotos Kauno gub, pagal kauniečiu kalba, Suvalku gub. pagal suvalkiečiu kalba, Prusu Lietuvoje pagal Prusu lietuviu kalba, Dzukijoj pagal dzuku kalba ir tt. Kas megsta gražias pasakas, tegul nusiperka šia knyga. Preke neapdar....$2.00
Apdarytos $2.50

71 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis II. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1903 pusl. 330. Telpa čia 208 gražiu, žingeidžiu ir juokingu pasaku, borytjasčiu kiekviena skaitoja ir klausytoja.....$1.50
Apdaryta $2.00

114 Ponas ir Bernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 54. Apyrašakite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliišku kaimiečiu; žingeidi norinčiam susipažinti su buviu ir sanlygoma gyvenimo maskoliišku kaimiečiu; ji verčia skaitytoja jausti drauge su prislegtais vargu žmonemis....15c

210 Dede atvažiava. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-ls. Chicago, Ill. 1902, pusl. 62. Šita komedija buvo kelis kartus lošta lietuviškos draugystes Peterburge, Maskolijoje. Ji yra maskoliškos valdžios cenzuruota ir todel ją galima ir į Lietuva parsiusti, Maskolijos valdžia jos persiuntimo nedraudžia.....20c

Pinigus siuskite ant adreso:

A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

PREKYSTE

Laikrodelia, laikrodžiu sieniniu, stalinių, bedimanczių ir kitokiu. Žiedu, spilku, lenciugelu, drukuojamu maszineliu. Visokiu muzikalizzku instrumentu ir daugybes kitokiu tavoru. Telpgi padirbam Draugystem paczetis, sagutes ir tt. Darba gvarantuoliam.

Areszkazivinus isz kitu miestu lasipildau greitai ir prisiunczin i visus Amerikos krasztus DIDELI KATALIOGA prisiunczin dykai, kas prisiunczia savo adresa ir už 10 centu marke del paczio kaszto. Adresas.

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme išzgydyma.

Dantu gelomo ir Skorbuto, Papuczkus nugidii, Plauku sliukima sulaikite ir sutankite ant praplikusios galvos, Pleiskanas isznaikina. Telpgi turime vaista del isznaikinimo plauku, kad barzda nereikta skust, arba moteris turi ant apgamimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS.

J. M. B. Chem, Co.
box 160 Sta. W. B'klyn-New York

Visi Silpni Vyrai,

te skaito šį pasiulymą.

Turim labai akyrą receptą garsaus Daktaro iš seno krajaus, ir žinau iš patyrimo jog gydyklos yra geriausios dėl nusilpnėjusią vyrų. Valstai pagal tą receptą išgydė mane nuo jaunystės klaidų, ant ko aš praleidau šimtus dolarų aš daktarų specialistų, špitolių, diržų ir tt. be jokios pasekmės; išgydė daugybę ir kitų, teip pat kentėjusių. Žinodamas kaip sunku yra gauti gerus vaistus, aš pagelbėsių kiekvienam reikalaujančiam vaistų, prisiųsdamas pilną recepto kopiją su aprašymu, gromatoje dykai. Recepte užrašytos stiprios, bet ne vodingos gyduolės, kurias gali gauti kiekvienoj aptiekoj ir išsigydyti namieje nėkam nežinant. Tas vaistas sustabdo visas nenaturalikas sėklos tekėjimus, išgydo nusilpnėjimą, gyslų ištinimą, silpną atminį ir tt. ir nepaliekę jokių ženklų nuo jaunystos išdykumo. Išvalo visą sistemą, kraujas gauna nauja tekėjimą per visą kuną, sustiprina smegenis ir nervas ir gauna patraukimą prie linksmumo ir draugijos. Senus žmones padaro tvirtais ir jančiantesi jauneseniais. Išgydo greitai, ant visada ir padaro žmogu tinkančiu prie darbo, biznio, pasilinksminimo ir apsivedimo.

Nemislykite jog aš esu vienu iš tų, ką prisiunčia dykai receptus, dirbus ir medicinas kaipo pa- [illegible] gundymą, kad išvilioti iš žmonių pinigus už niekam nevertus arba pavojingus vaistus siunčiant C.O.D. ne'kuomet ne orderiuotus. Toki siurbėlės išpilėę žmogui paskutinį dolerį, išjuokia jo kentėjimus ir paduoda adresą kitiem, tokiem pat apgavikams. Jeigu kuomet buvote tokią apgauti; nebijokit man rašyti, aš neturiu jokio mierio išvilioti nuo jusų pinigus arba parduoti jumis netinkančius vaistus ir jeigu rasite manę neteisingu, galėsite apgarsyti šitame laikraštyje. Rašykite šiądien ir gaukite recepto kopiją ir reikalingą informaciją dykai per laišką. Teip pat parašysiu kaip aš galiu tą viską padaryti be didelių išdavimų iš savo pusės. Adresuokite:

C. Bentson, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

LYON BROTHERS

MADISON, MARKET AND MONROE STREETS

CHICAGO, ILL.

ESTABLISHED 1872

LABAI SVARBUS PASIULINIMAS PRIESZ ATIDARYMA MOKSLAINIU

"Our Wonder" Alavuko Kajietai

UŽ PASTEBETINAI ŽEMA PREKE.

Patėmykie miera 8X10 coliu, 270 puslapiu, už 100 tiktai..... **$3.60.**

Niekada Teip Pigiai Nebuvo.

Tie kajietai padirbti iš labai geros linijuotos ir drutai apdarytos popieros, su stipriu užpakaliu, gražiai malevoti ir kvietkuoti apdangalai, 270 puslapiu. Nepamirškite mieros 8X10, kur kas didesnė negu kitur už ta preke. Sudėta in medinius baksukus, po 100 kajietu in bakšuka. Už pige preke, tik ..... **$3.60.**

Atidareme Savo Sztore Popieros Pardavimo Depart'ta.

Ne visi pardavėjai žino kiek atneša naudos pardavimas popieros. Žinoma yra kad išmintingai parinktas greitai ir pigiai parsiduodantis popierinis tavoras yra geriausiai apmokantis pramonės šakoj. Pinigų ne daug reikalauja, tavoras visuomet parsiduoda ir labai didelį pelną atgabeną Musų krautuvėje randasi tik kas dieną reikalaujamas tavoras. Kiekvienas daigtas yra teip augštai parinktos vertės, kad parsiduos kožnoje vietoje. **Mes tikrai gvarantuojame viską,** kad yra teip kaip mes garsiname ir iš viso tavoro turėsite didžiausią pasirinkimą **už žemiause prekę,** kokę kuomet girdėjote, ir jus parduodami galėsite lengvai pelnyti 85% greitai išparduodami. Pardavėjai kurie su lig šiol popieros nepardavinėjo, turi susiprasti ir nepraleisti šitos parankios progos.

LYON BROTHERS,

TERP MADISON, MARKET IR MONROE UL. CHICAGO, ILL.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 336 Broome st.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 194 Athens Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
A. Stanelis, 281 Morris Avenue

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.
Jos. Matutis, 112 Grand St.,

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 824 Bank st.

E.ST. LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas,

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 925 So. 2nd St.
J. Rukevicze 3243 Salmon street

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1314 Ross Ave.

MAHANOY CITY, PA.
A. B. Strimaitis, 138 W. Spruce Street

CLEVELAND, OHIO.
C. J. Kasper, 31 Hill St.,
J. P. Grite, 273 Jefferson St.

PITTSTON, PA.
Jur. Kazakewiczia, 1150 Wyoming ave.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Szimkonis,

SCOTLAND.
K. Katauskas, 34 Pentland Pl.
BRIDGETON GLASGOW,

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,

Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kančiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliome ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

Per Dvideszimts Metu

Aš gydžiau visokias chroniškas ligas su didžiausia pasekme. Priežastis mano pasisekimo yra ta, kad aš negydau kitokių ir KAD MANO VAISTAI YRA IŠBANDYTI IR TAPO IŠRASTI GERIAUSIAIS Aš pažįstu ligas kurias aš gydau, teip, kaip kudikis pažįsta savo abėcėlę.

Daugelis metų datyrimo ir pasekmingo gydymo padarė mane užsitikimu siulyti tau, kuris sergi, tą pačią gerą išeigą, kurią apturėjo tukstančiai kitų. Datyrimas yra geriausias mokintojas. Mano gydyme ligonių nėra jokio spėjimo, bandymo ar nenusisekimo. Aš žinau, ką aš galiu padaryti gydyme ligos ir aš padariau kaip reikia.

ASZ ISZGYDAU KUR KITI NEGALI.

Biaurus, ir teip vadinami beviltiniai ir neišgydomi atsitikimai pateko man vienval, ir man linksma yra pasakyti, jog aš pagelbėjau daugeliui tų, kurie neturėjo vilties išgyti, kurie buvo išbandę visokius daktarus be pasisekimo. Mano gyduolės yra surinktos iš geriausių vaistų ir po mano išrimui padėjimo, gyduolės siunčiamos kožnam ligoniui, yra sudaromos po mano paties priežiura.

Šimtai padėkavonių ateina pas manę nuo dėkingų gydytinių, kurie tapo išgydyti. Aš galiu tą patį padaryti dėl tavęs, ką esu padaręs dėl kitų. Jeigu tu apleisi šitą progą pasigydymo, tai kaltė yra tavo ir pralaimė bus tavo. Ant galo tu vienog ateisi pas mane.

Rašyk pas mane su pilniausiu užsitikėjimu, o apturėsi mano rodą ir mano gyduoles be gaišties. Perskaityk sekančias padėkavones. Parašyk pas gydytinius, jegu nori išgirst tiesą.

Jerome, Ariz.

Brangus Profesoriau Collins:—
Kam aš niekad netikėjau, tas dabar yra tikra tiesa. Jus išgydėte mane nuo mano chroniškų ir pavojingų ligų pilnai ir aš nesugiebiu ganėtinai išreikšti mano širdingą padėkavong ir nusistebėjimą iš jusų gydymo. Kiekvienas čion žino, kokiai aš buvau prieš mano gydymąsi pas jus ir po trijų mėnesių gydymosi, aš netik išsigydžiau savo ligą, bet dar jaučiuosi geriau ir smagiau, negu aš jaučiausi prieš apsirgimą.

Tamista esi prakilnum žmogum ir neimi nuo žmonių pinigų, kaip daugelis kitų, bet išgydai juos į trumpiausį laiką be didelių kaštų. Kožnas sergantis vyras ar moteris negali padaryti geriaus, kaip priimti jusų pagelbę ir jie bus išgydytais greitai ir tikrai.

Su guodone,
Emery Jorsa

Palmerton, Pa.

Mano Brangus Profesoriau Collins:—
Labai man liksma pranešti jums, kad po trumpam jusų gydymui aš jaučiuosi labai gerai. Aš jaučiuosi, lyg kad bučiau gimes iš naujo. Jusų pulkios gyduolės išgydė mano skausmą krutinėje ir strėnose, kurie skausmai kankino mang per daugelį metų. Mano trumpas kvėpavimas išnyko teipgi ir aš dabar neturiu sunkenybės kvėpuoti. Mano valgumas sugrįžo vėl ir mano sveikata yra tokia, kokios aš nėsn turėjęs.

Dėkavodamas jums labai gražiai už jusų malonų ir gerą gydymą, aš rekomenduoju jus sanžiniškai visiems savo tėvynainiams.

Su guodone,
Vincentas Gregar.

Mingo Junction, Ohio.

Brangus D-re Collins:—
Septynios sanvaitės atgal nieks negalėjo sakyti, kad aš gyvensiu. Mano pilvinis nesveikis ir skausmai strėnose kuone užsmaugė mane. Aš vėmiau po kožnam valgiui su tokiu tąsymu, kad kožnas matantis mang, turėjo dėl manęs didžiausią pasigailėjimą. Aš mėginau daktarus ant daktarų, išleidau šimtus dolerių ant visokių vaistų, bet aš negalėjau rasti pagelbos niekur. Vienas iš mano draugų nurodė man Tamistą. Aš parašiau pas jus, aprašydamas savo padėjimą ir dabar, į septynias trumpas sanvaites, nematydamas nė jusų, likusai išgydytu. Tas yra daugiau, negu aš tikėjausi. Tas yra pastebėtina. Brangus Dre ir aš niekuomet nepamiršiu jusų maloningumo ir rekomenduosiu jus visur kožnam, kurį tik pažįstu.

Su guodone, Jonas Jurecsko.

E. C. Collins, President, N.Y. Medical Institute, 140 W. 34-th St. New York, N.Y.

SKUBINKITE

Pirkti Szifkortes pakol pigios, nes tuojaus pabrang.

DABAR YRA LABAI PIGIOS.

Štai šifkorčių prekes:	Į Europą.	Iš Europ.
North German Lloyd Linija.		
Terp New Yorko ir Bremo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 12 dienų	$17.00	$34.00
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$36.50
Terp Bremo ir Baltimorės:		
Laivai plaukia 12 iki 14 dienų	$17.00	$34.00
Hamburg American Linija.		
Terp New Yorko ir Hamburgo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 14 dienų	$17.00	$35.50
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$38.00
Cunard Linija.		
Terp New Yorko, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo, Amsterdamo ir Antverpo		
Laivai plaukia 6 iki 9 dienų	$17.00	$34.00
Terp New Yorko, Londono, Liverpoolio, Glasgowo ir terp Bostono		
Laivai plaukia 5 iki 8 dienų	$15.00	$17.00
Canadian Pacific R. R. Co. Linija.		
Terp Montreal, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo ir Antverpo.		
Laivai plaukia 8 iki 10 dienų	$17.00	$34.00
Terp Mentreal, Liverpool, London ir Glasgow		
Laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$15.00	$17.00
Virš parodytos prekės yra tik per vandenį. Geležinkelių prekės žemiau.		
Amerikos Geležinkelis.		
Terp Chicagos ir New Yorko	$16.00	$15.00
Prusų Geležinkelis.		
Terp Tilžės ir Bremo	$5.15	$5.15
Terp Tilžės ir Hamburgo	$4.80	$4.80
Terp Tilžės ir Rotterdamo	$6.60	$6.60

Kiek kašluoja geležinkelis terp New Yorko ir kitų miestų, klauskite mus per gromatas.
Apart čia paminėtų linijų turime dar ir kitas, kurių dėl stokos vietos, negalime čia iškaityti. Norėdami kitų linijų, klauskite mus per gromatas.
Geriausiai yra pirkti šifkortes "LIETUVOS" REDAKCIJOJE, nes ji turi agenturas visų kompanijų, geriausių linijų ir visų laivų, į Europą, iš Europos ir visas šalis svieto.
Čia galite gauti šifkortes kas tik kokias norite.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedėliome tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems isdirba:— **Karunas, Amerikoniszkas, Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkielius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams isdirba:— **Kapas, Arnetas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

[Laboratory 313 Bedford Ave.] Geriausia gydnole ant užlaikymo plauku.

Naujausiai Iszrastos Medicines: Naujausi musu valstai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai ataugina, slinkima, pleiskanas, papuczkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikai gydymas, paraszykite pas

Drs. J. M. Brundza
Scalp and Hair Specialist
New York &Brooklyn, U. S. A.

Lietuviszkiejie Europos laikraszcziai.

Varpas politikos, literaturos ir mokslo menesinis laikrastis. Metu preke.....$1.25

Ukininkas tautiszkai-politiszkas menesinis žmoniu laikrasztis. Metu preke.....75 centai

Abu laikraszcziu iszeina Tilžeje (Prusu Lietuvoje) kas menuo viena karta.

Kiekvienas lietuvis, noris politiszkai apsiszviesti ir geriaus suprasti Lietuvos reikalus ir savo pareigas, noris sekti Lietuvos visumenes gyvenima, savo broliu darbus Lietuvoj ir ju kovas su caro valdžia bei jos bendrais už savo tiesas, už geresne savo ateiti, — kiekvienas paminetuose laikraszcziuose atras daug naudingu žiniu ir pamokimu.

Kas noretu parsisiuzdinti viena ar antra laikraszti, arba ir abudu kartu, te padėda raszydamas ir siuzdamas pinigus toki adresa:

M. Saunus Fabrikstr. 27 Tilsit, Ostpr. Germany.

Arba ir katra nors isz žemiau paduotuju

M. J. Damijonaitis 3108 S. Halsted Chicago, Ill.

N. Gendrolius 116 Bowen St. So. Boston, Mass.

Lietuviszka Banka.

(Uždeta 1888 mete.)

Siuncziam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Reikalaujame vyru ir moteru

Kencziancziu kokia nors nesveikata ar gyvenime nepasisekima, kad prisiustu mumis savo varda ir adresa, o mes prisiusime buda (spasaba), su kuriais visus skausmus, ligas ir nelaimes praszalinsite. **Nesiuskite pinigu,** tiktai savo varda ir adresa. Pasakykite ir savo draugams apie szi apgarsinima, o tuom padarysite jiems didele geradejyste. Raszykite tuojaus ant adreso:

Tatra Medical Institute,
747 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Dr. O. C. Heine

DENTISTAS.

OFFISAS:

Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.

Gyvenimas viršui Aptiekos.

CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Dykai! Dykai!

Gaus kiekvienas Daktariškę knygutę apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268,
MADISON SQ. N. Y.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

Chamber of Commerce Bldg. Room 709

S. E. Corner LaSalle & Washington sts

CHICAGO, ILL.

Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos. arti 31-mos ul. Tel. Yards 6046

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi pulku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o Iszsigerus gauni žmogus pulku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Gauk sziuos grazius daiktus dykai.

Vaikinams, merginoms ir kiekvienam prisiusime DYKAI, apmokesime paczta ir pavlerysim 24 artikulliukus bižuterijos, kurioss KIEKVIENS PAMATES PIKES. Pardaves juos po 10c. kožna prisiusi mumis $2.40. o mes gave pinigus tuojaus pasiunsime tau už tavo darba DYKAI viena isz augszcziau parodytu artikulu: (1) Gražu Hamilton 22 kalibru KARABINA, (2) gražu auksinta amerikoniszkais vidurials LAIKRODELI, iszrodanti lyg auksinis gvarantuotas an 25 metu, (3) gražia, pilno didumo MANDOLINA (4) gražia 2 pedu augszta LAMPA, (5) dideie ARMONINA, (6) auksinta LAIKRODELI, (7) baksuka su ¼ tuzino sidabriniu PEILIU ir VIDELCIU, (8) pilna toiletini BOXELI, (9) grino aukso ŽIEDA, (10) importuota geriausio pieno BRITVA, (11) gražu PEILI, (12) gražu 12 coliu ilga auksinta moteriszka ant kaklo LENCIUGELI su kompaselliu, (13) gražu auksinta KRYŽELI, (14) gražia sterling sidabro BRANSOLETA. Šitie tavoral yra augszcziausios vertes ir duos Tamistai nora dirbti del savo uždarbio ir del musu namo, kuris yra sziame biznyje jau 15 m.

Atlas Jewelery Co., Dept. 31,
Metropolitan Block, CHICAGO.

Asz Tave Iszgydysiu!

Asz esu senliausias specijalistas Chicagoj nuolatiniam gydyme vyriszku ir užsenejusiu ligu. Asz iszgydau nuodugniai kraujo užnuodyjima, reumatizma, užsenejusias paslaptingas ligas ir ligas paelnanczias nuo žagimosi save ir iszdykumo; gelima kauba, skaudejima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir strenu; gelima ar nepaprasta plakima sirdies; užžima atsyyse ir galvoje; drebejima kraujo, pamelinavusius paskius, spuogus ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant bet dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, užkietejima viduriu, bjaurius ir balsius sapnus, sunkuma kojose, indubusias akis, nubegima seklos laike miego ar prie nusiszlapinimo, negalejima miegoti ar valgyti, dusuly, trumpa kvepavima; niekus, skuros, inkstu, kepenu ir skilvio ligas. Jeigu esi nuolatai nuvarges ir greitai pailstantis, baugus, gedingas, nusimines, užsirupines ir nustojas vilties isgyjimo, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje jog negali atsakanczialai atlikti vyro priderynczili ir neturi valstaus; jeigu esi užkrestas kokia liga, turi jankiai szlapinti diena ir naktyje, tai atelk pas mane o asz duosiu teisinga roda dykai.

Susizalapinimas lovoje bemiegant yra labai inkirus ir geda darantis kenkimas, ir daugumas nejieszko pagelbos tikedami jog negalima isszigydyti. Asz savo tam tikrais vaistais užtikrinu isgydyma trumpam laike.

KNYGA VISOKIU LIGU DYKAI.

Ant pareikalavimo kožnam nusiusin dykai lietuviszka knyga apraszanczia visas vyriszkas ir paslaptingas ligas, kaip nuo ju apsisaugoti ir iszsigydyti. Prisiusk už 20 marke ant paczto kaszta.

Dr. B. M. ROSS, 175 South Clark St., Chicago, Ill.

Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedėlio Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 6:30 iki 8. Nedėliom nuo 10 iki 1.

Dykai auksinis Laikrodelis!

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniszkais vidurials Laikrodeli, geral laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 artikulliukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Laikytai jo iszrodo kaip laikrodžio gvarantuoto ant 25 metu. Raszyk tuojaus, o mes tuojaus pasiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada isparduosi prisiusk mumis $2.40 ir gausi szi laikrodeli su lenciugelui dykai. **Crown Supply House,** Dep'h 23, 153 Randolph st., Chicago, Ill

Kur gali gauti „Lietuvą."

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje,

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
Jos. Szunskis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
J. Gudavicze, 3104 Richmond, St.
Jos. M. Smolenski, 783 So. 2-nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morron,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

Naujausio iszradimo.

Laiszkams popieros po 25c. tuzinas. Popieros susideda isz 6 gatunku, su paveikslelials Lietuvos didvyriu, su gražioms pavinczevonems, dainelems ir kitokiais apskaitymais. Agentu reikalauju po visus miestus ant ju pardavinejimo.

F. Miloszevskis,
Box 724, Stoughton, Mass.
(9—2)

AR SERGI?

Jeigu sergi tai atsiusk už 2c marke o apturesi musu nauja didely katalioga kuriame yra apraszyta placziai ir aiszkiai visokios ligos, ir pasako

KAIP ISZSIGYDYTI BE DAKTARO

kokias gyduoles naudoti ir kiek jos kasztuoja, kaip isznaikinti pleiskanas karpas, papautus ir užauginti plaukus, usus, barzda ir tt. Parodo paveikslus ir prekes yvairiu Elektro-Gydancziu aparatu ir kitokiu daiktu.

JOHN'S SUPPLY HOUSE S. V. Sta. CHICAGO, ILL.